

ผลของการฝึกเดินบัลเล่ต์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ตุลาคม 2554

ผลของการฝึกเดินบัลเล่ต์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการฝึกเดินบัลเล่ต์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ตุลาคม 2554

ภัทรวลัยชญ์ ณัฐธนพิพัฒน์. (2554). ผลของการฝึกเดินบัลเล่ต์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก. ปรินญาณพนธ์
วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร.ไพฑูรย์ อ่อนมั่ง อาจารย์, ดร. สุนนรติ
นันทนิพนธ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกเดินบัลเล่ต์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก
เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบศึกษาต่อเนื่อง (Longitudinal Time Series Design) โดยใช้โปรแกรมฝึกเดิน
บัลเล่ต์ ระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กออทิสติก อายุ 7 – 10 ปี
จำนวน 3 คน เก็บข้อมูลโดยให้ครูและผู้ปกครองสลับกันสังเกตพฤติกรรม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้าน
ร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านสังคม ผลการวิจัย พบว่า เด็กออทิสติกที่ฝึกเดินบัลเล่ต์ มีพัฒนาการของ
พฤติกรรมดีขึ้นทั้งทางด้าน จิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม

THE EFFECTS OF BALLET DANCE TRAINING ON AUTISTIC CHILDREN'S BEHAVIOR

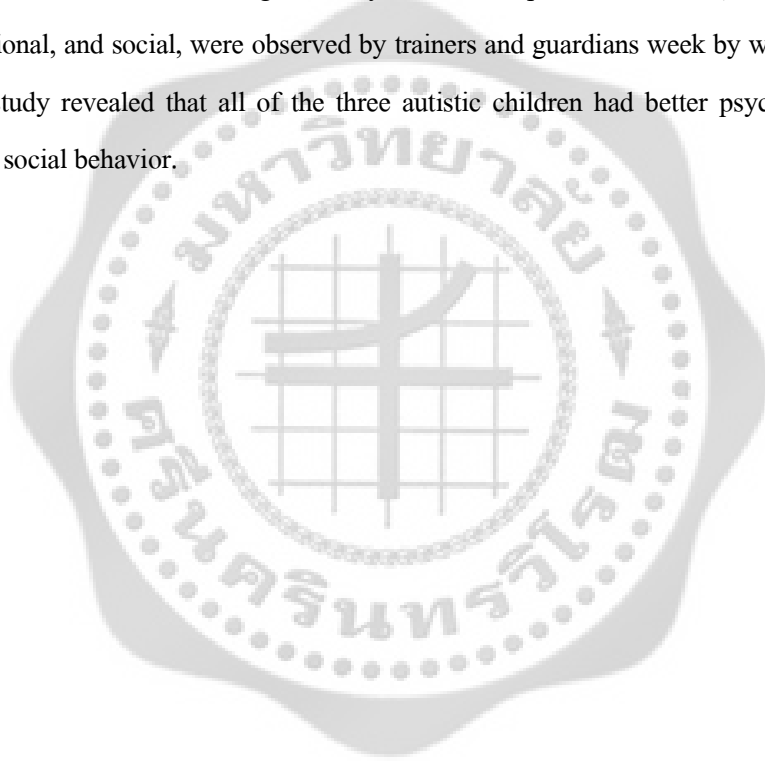
Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

October 2011

Pattaravalan Nattanapipat. (2011). *The Effects of Ballet dance Training on autistic Children's Behavior*.

Master Thesis, M.S. (Recreation Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist .Prof. Lt. JG. Dr.Paiboon Onmung, Lecturer Dr. Sumonratee Nimnatipun.

This research was aimed to examine the effects of ballet dance training on autistic children's behavior. It was an experimental research with longitudinal time series design. A ballet dance training program was manipulated for the duration of 8 weeks: 3 days a week, and 30 minutes a day. The samples were three autistic children aged 7-10 years. Four aspects of behavior, namely psychological, physical, emotional, and social, were observed by trainers and guardians week by week alternately. The result of this study revealed that all of the three autistic children had better psychological, physical, emotional, and social behavior.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ผลของการฝึกเดินบัลเล่ต์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก

ของ

ภัทราวัตินิชญ์ ฐิฐธนพิพัฒ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิตยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่..... เดือน พ.ศ. 2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร.ไพฑูริย์ อ่อนมั่ง) (อาจารย์ ดร.วินิตา เจริญชัย)

..... กรรมการ กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุนนรติ นิ่มเนติพันธ์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร.ไพฑูริย์ อ่อนมั่ง)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุนนรติ นิ่มเนติพันธ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุภารัตน์ วรทอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพฑูรย์ อ่อนมั่ง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุนนรดี นิ่มเนติพันธ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.วินิดา เจียรนัย และรองศาสตราจารย์สุภารัตน์ วรทอง กรรมการสอบปากเปล่าที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ให้มีความสมบูรณ์เรียบร้อยและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจแบบสังเกตที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาการนันทนาการทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ต่างๆ ด้วยความเมตตา ขอขอบคุณคุณสมภาร ภูมิเขต เจ้าหน้าที่ประจำภาคสันทนาการและพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ สาขาการจัดการนันทนาการที่คอยให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง ที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผลแห่งความมุ่งมั่นและความดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และ ผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้จนบรรลุผลแห่งปริญญานิพนธ์

ภัทรวลัญชญ์ ณัฐธนพิพัฒ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ	5
ความหมายของนันทนาการ	5
ลักษณะของกิจกรรมนันทนาการ	7
ความมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ	8
ประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเดินบัลเลต์	10
ความหมายของบัลเลต์	10
ความสำคัญของบัลเลต์	11
ประโยชน์ของบัลเลต์	11
การใช้กิจกรรมการเดินบัลเลต์ในเชิงบำบัด	11
ลักษณะกิจกรรมการเดินบัลเลต์	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก	19
ประวัติความเป็นมาของเด็กออทิสติก	19
ความหมายของเด็กออทิสติก	19
ลักษณะและอาการของเด็กออทิสติก	21
การบำบัดรักษาอาการของเด็กออทิสติก	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม	25
ความหมายของพฤติกรรม	25
ประเภทของพฤติกรรม	25
การวัดพฤติกรรม	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
งานวิจัยในประเทศ	26
งานวิจัยต่างประเทศ	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	32
กลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
วิธีดำเนินการวิจัย	32
ความหมายของสัญลักษณ์	33
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	33
แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอข้อมูล	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	38
ผลการบันทึกพฤติกรรม	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
ผลการวิจัย	45
อภิปรายผล	45
ข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	55
ภาคผนวก ก.	56
ภาคผนวก ข.	58
ประวัติย่อผู้วิจัย	63

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 พฤติกรรมด้านต่างๆ ของเด็กออทิสติก	39
2 พฤติกรรมด้านต่างๆ ของเด็กออทิสติก	42

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2 ทำออกกำลังเท้า (Exercise for Feet)	12
3 ทำออกกำลังมือ (Exercise for Hands)	13
4 ทำออกกำลังขา (Exercise for Legs)	14
5 ทำย่อครึ่งหนึ่ง (Demi – Plie’s)	14
6 ทำชี้และปิด (Point and Close)	15
7 ทำกระโดดแบบเท้าคู่ (Bounces)	16
8 ทำเหวี่ยงตัว (Swaying)	16
9 ทำโค้งคำนับ (Reverence)	17
10 ทำเดินแบบชี้เท้า (Walk with Stretched Feet)	18
11 ทำกระโดดไปด้านข้าง (Gallops Sideways)	19
12 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของเด็กออทิสติกคนที่ 1	40
13 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของเด็กออทิสติกคนที่ 2	40
14 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของเด็กออทิสติกคนที่ 3	41
15 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านจิตใจ ของเด็กออทิสติก	43
16 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านร่างกาย ของเด็กออทิสติก	43
17 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านอารมณ์ ของเด็กออทิสติก	44
18 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านอารมณ์ ของเด็กออทิสติก	44

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการ ด้านการสื่อสารด้วยภาษา ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่างๆ หลายด้าน เช่น ด้านสมาธิ ด้านการทรงตัว ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านอารมณ์ เด็กออทิสติกมีหลากหลายอาการและแตกต่างกันอย่างสุดขั้ว บางคนมีสติปัญญาต่ำ แต่บางคนมีพรสวรรค์ด้านคำนวณ ด้านศิลปะ และด้านดนตรี มีพฤติกรรมที่ไม่เหมือนเด็กทั่วไป ชอบอยู่คนเดียว ชอบทำอะไรซ้ำๆ พุดจาบเรียบ มีสีหน้าเครียด เวลาโกรธจะโวยวาย ลั่นหรืออาจลงโทษตัวเองโดยเอาศีรษะโขก บางครั้งก็หัวเราะอย่างไม่มีเหตุผล

วิธีการที่ใช้ช่วยบำบัดอาการของเด็กออทิสติก สามารถปฏิบัติได้หลายวิธี ได้แก่ 1) การบำบัดทางชีวภาพ คือการให้ยา ซึ่งมักใช้ในกรณีที่เด็กมีอาการชัก ก้าวร้าว อยู่ไม่นิ่ง 2) พฤติกรรมบำบัด เป็นวิธีการปรับพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3) พัฒนาการบำบัด คือการส่งเสริมพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อต่างๆ ของร่างกาย พัฒนาทักษะทางภาษา การพูดสื่อสาร และ 4) กิจกรรมบำบัด คือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการรับรู้เบื้องต้นที่จะส่งผลไปสู่การมีสมาธิในการทำกิจกรรม ตลอดจนความถนัดของร่างกายและสมอง (เพ็ญแข ลิมศิลา. 2542; วันเพ็ญ บุญประกอบ; และคณะ. 2537; กัทธราภรณ์ หุ่นปันคำ; และคณะ. 2546; สร้อยสุตา วิทยากร. 2544)

จากการศึกษารวบรวมงานวิจัยเพื่อสรุปผลของกิจกรรมทางกายที่มีต่อผู้ใหญ่ที่มีความบกพร่องทางสมองของบาร์ทโลและคลาห์น (Bartlo; & Klein. 2011: 221, 230) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533-2553 (ค.ศ. 1990-2010) ไม่พบว่ามีงานวิจัยที่ทดสอบความสัมพันธ์ของกิจกรรมทางกายกับพฤติกรรมเลย ทั้งๆ ที่งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถใช้การออกกำลังกายมาช่วยได้ (Bartlo; & Klein. 2011: 220) และหลายงานวิจัยยังระบุว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีอัตราการมีกิจกรรมทางกายน้อยกว่าคนปกติ (Temple; Frey; & Stanish. 2006; Bartlo; & Klein. 2011: 220; citing Williams; & McCubbin. 2002) กิจกรรมทางกายจึงเป็นตัวแปรเดียวที่มีผลสูงสุดในการพัฒนาสุขภาพของผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Robertson; et al.: 2000) อีกทั้งโปรแกรมการออกกำลังกายที่ต้องการพัฒนาความแข็งแรงของร่างกาย จะส่งผลต่อสุขภาพทั่วไปด้วย (Carmeli; et al. 2002)

จากข้อมูลดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องมีโปรแกรมกิจกรรมทางกายอย่างสร้างสรรค์ เพื่อช่วยพัฒนาพฤติกรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวันของเด็กออทิสติกโดยอาศัยหลักของนันทนาการที่ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ออกกำลังกายอย่างมีความสุข ผู้วิจัยจึงประยุกต์กิจกรรมการเดินบัลเล่ต์ซึ่งเป็นกิจกรรมทางนันทนาการประเภทเดินที่ไม่ต้องใช้พลังมากเกินไปสำหรับเด็กกลุ่มนี้ มีการฝึกเดินท่าเดิมเป็นประจำ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมของเด็กออทิสติกที่ชอบทำอะไรซ้ำๆ จึงไม่ทำให้รู้สึกเหน็ดเหนื่อยที่จะซ้อมอย่างต่อเนื่อง

เพราะความมันเป็นกิจกรรมที่ต้องทำซ้ำไปซ้ำมา (The American Dance Therapy Association, 2004: online) อีกทั้งยังมีจังหวะกำกับช่วยด้วย ซึ่งก็ตรงกับหลักการทำกิจกรรมบำบัดคือ การเพิ่มการใช้พลังงาน ผสมการผ่อนคลาย และการฝึกควบคุมตัวเอง การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว จึงเป็นการสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กพิเศษได้ทางหนึ่ง (กานดา โต๊ะถม, 2551: 63) ช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กได้ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม รวมทั้งด้านสติปัญญา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการฝึกเดินบัลเล่ต์ ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบผลของการฝึกเดินบัลเล่ต์ ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก ซึ่งผลที่ได้สามารถจะนำมาเป็นแนวทางให้ครูและผู้ปกครองที่กำลังมีบุตรหลานเป็นออทิสติก นำไปประยุกต์ใช้กับเด็กในความดูแลของตนเองให้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนันทนาการอย่างแท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กออทิสติก ซึ่งเด็กกลุ่มนี้โดยปกติต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากครอบครัว การศึกษาก็ต้องอยู่ในโรงเรียนศึกษาพิเศษ ในการศึกษาครั้งนี้ จึงใช้วิธีการรับสมัครเข้าเรียนพิเศษ โดยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1. ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นเด็กออทิสติก
2. อายุอยู่ระหว่าง 7 – 10 ปี
3. สามารถฟังคำสั่งง่ายๆ เข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามได้
4. ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ ได้แก่ โรคหัวใจ ลมชัก
5. ผู้ปกครองยินดีให้เข้าร่วมกิจกรรม
6. สามารถเข้าร่วมการวิจัยอย่างต่อเนื่องตามกำหนด

จากการรับสมัคร ได้เด็กออทิสติก จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านพฤติกรรม ผู้วิจัยใช้การสังเกตเป็นวิธีในการประเมินพฤติกรรม จึงประยุกต์แบบสังเกตให้ง่ายต่อการปฏิบัติสำหรับผู้สังเกตและผู้ปกครอง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. ด้านจิตใจ หมายถึง ความตั้งมั่นแห่งจิต ภาวะที่จิตเป็นหนึ่งหรือการที่จิตแนบแน่นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานๆ

2. ด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการรักษาสมดุลร่างกายในขณะที่อยู่กับที่ หรือขณะเคลื่อนไหว
3. ด้านอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ การแสดงออกมด้วยน้ำเสียง คำพูด สีหน้า หรือท่าทาง และการตอบสนองทางอารมณ์
4. ด้านสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน เป็นการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือกลุ่ม โดยมีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลเพื่อให้ทราบความต้องการของแต่ละบุคคล

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การฝึกเดินบัลเล่ต์

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมของเด็กออทิสติก

นิยามศัพท์เฉพาะ

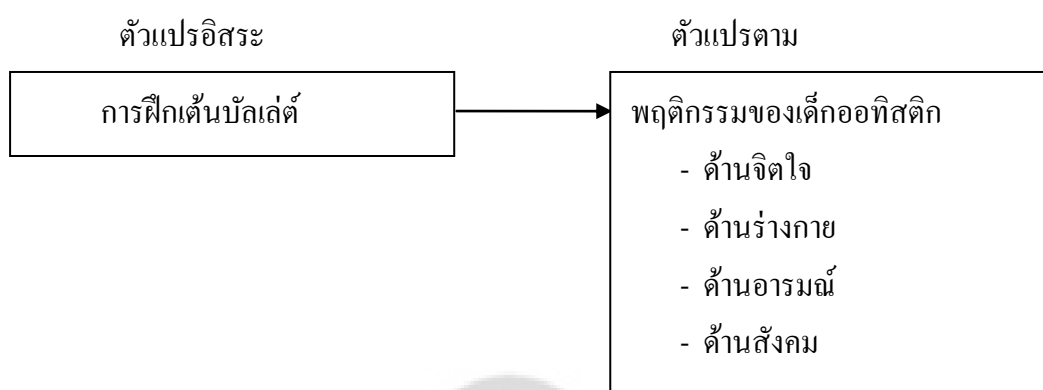
พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางร่างกาย ของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า อาจทำไปโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ซึ่งสามารถสังเกตการกระทำนั้นได้ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. ด้านจิตใจ หมายถึง ความตั้งมั่นแห่งจิต ภาวะที่จิตแนบแน่นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานๆ วัดได้จากความครบถ้วนของการเข้าร่วมฝึก การมีสมาธิ
2. ด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการรักษาสมดุลร่างกายในขณะที่อยู่กับที่ หรือขณะเคลื่อนไหว วัดได้จากจำนวนท่าของการทรงตัวที่แสดงถึงการรักษาสถิตของร่างกาย ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและการยืดหยุ่นของร่างกาย
3. ด้านอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากสภาวะของร่างกายที่ถูกยั่วๆ อาจเป็นความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจก็ได้ วัดได้จากการแสดงออกในลักษณะเป็นมิตรมีความสุขสนุกสนาน ร่าเริง การมองสบสายตา
4. ด้านสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน โดยมีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลเพื่อให้ทราบความต้องการของแต่ละบุคคลวัดได้จากการทักทาย การปฏิบัติตามคำสั่ง ความกล้าแสดงตนกับผู้อื่น

การฝึกเดินบัลเล่ต์ หมายถึง การแสดงท่าทางเคลื่อนไหว โดยมีลีลา และแบบท่าเข้าจังหวะเพลง ซึ่งผู้วิจัยเน้นในเรื่องการพัฒนาความสามารถการแสดงออกทางพฤติกรรม

เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางสมองซึ่งส่งผลกระทบให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกับเด็กปกติ มีความบกพร่องในการใช้ภาษา การสื่อสารความหมาย การพูด การจินตนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กออทิสติกที่ฝึกเดินบัลเล่ต์มีพฤติกรรมทางด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมดีขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ
 - 1.1 ความหมายของนันทนาการ
 - 1.2 ลักษณะของกิจกรรมนันทนาการ
 - 1.3 ความมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ
 - 1.4 ประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเต้นบัลเล่ต์
 - 2.1 ความหมายของบัลเล่ต์
 - 2.2 ความสำคัญของบัลเล่ต์
 - 2.3 ประโยชน์ของบัลเล่ต์
 - 2.4 การใช้กิจกรรมบัลเล่ต์ในเชิงบำบัด
 - 2.5 ลักษณะกิจกรรมการเต้นบัลเล่ต์ตามหลักสูตร เดอะ รอยัล อะคาเดมีออฟ ดานซ์ (The Royal Academy of Dance)
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก
 - 3.1 ประวัติความเป็นมาของเด็กออทิสติก
 - 3.2 ความหมายของเด็กออทิสติก
 - 3.3 ลักษณะและอาการของเด็กออทิสติก
 - 3.4 การบำบัดรักษาอาการของเด็กออทิสติก
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
 - 4.1 ความหมายของพฤติกรรม
 - 4.2 ประเภทของพฤติกรรม
 - 4.3 การสังเกตและการประเมินพฤติกรรม
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ

1. ความหมายของนันทนาการ

นันทนาการ เป็นคำใหม่ที่บัญญัติขึ้นใช้แทนคำว่า “สันทนาการ” ที่บัญญัติศัพท์โดยพระยาอนุমানราชชน (เสถียรโกเศศ) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2507 ซึ่งมีความหมายว่า ร่าเริงสนุกสนาน และรวมถึงพฤติกรรมของคนเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม แล้วทำให้เกิดอาการสุข สำหรับคำภาษาอังกฤษคือ "Recreation" ซึ่งมาจากคำ "Create" แปลว่าสร้างขึ้นมาหรือทำขึ้น เดิมคำ "Re" เป็น "Recreate" แปลว่า สร้างขึ้นมาใหม่หรือทำขึ้นใหม่ เมื่อเป็น "Recreation" ก็ให้ความหมายว่า “การสร้างขึ้นมาใหม่” (บรรเทิง เกิดปรางค. □ 2540: 29)

“สันทนาการ” เป็นคำเดิม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการใช้คำนี้ติดต่อกันเป็นเวลานาน เมื่อใดไม่ปรากฏ จนเป็นที่คุ้นเคย แม้ว่าความหมายในทางภาษาจะไม่ชัดเจนนัก แต่ทุกคนเข้าใจคำนี้ดี “สันทนาการ” มาจากศัพท์คำว่า “สนทนา” กับ “อาการ” รวมกันเป็น “สนทนการ” หมายถึงการพูด การสนทนา เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ คำว่า “สนทนการ” ใช้ได้ระยะหนึ่ง จึงเปลี่ยนเป็น “สันทนาการ” โดยเหตุที่ว่าเป็นภาษาที่ไพเราะกว่า นักวิชาการและคนทั่วไปใช้คำว่า “สันทนาการ” ติดต่อกันมาจนกลายเป็นคำนิยม โดยให้ความหมายภาษาอังกฤษว่า “Recreation” จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2509 พระยาอนุमानราชชน หรือ เสถียรโกเศศ เห็นว่า คำว่า “สันทนาการ” ที่จริงแล้วความหมายถูกต้อง แต่ไม่ครอบคลุม เพราะกิจกรรมสันทนาการไม่เพียงแต่ พูดคุย สนทนา เท่านั้น จึงได้เสนอคำว่า “นันทนาการ” ซึ่งแปลว่า อาการแห่งความสุข สนุกสนานร่าเริง หลังเข้าร่วมกิจกรรม ต่อมาคำว่า “นันทนาการ” เริ่มใช้กันแพร่หลายขึ้นแต่ยังไม่เป็นที่นิยมจนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรและเปลี่ยนใช้คำ “สันทนาการ” เป็น “นันทนาการ” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (อารมณ นาวากาญจน์. 2546: 1) ดังนั้น จึงมีผู้ให้ความหมายไว้อีก ดังนี้

ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 571) ให้ความหมายของคำว่า “นันทนาการ” ไว้ว่าหมายถึง กิจกรรมที่ทำตามความสมัครใจในยามว่าง เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด การสราญใจ

ซูชีพ เขียวพัฒน์ (2543: 21) ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำ โดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ทำ ต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายบ้านเมืองเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขกลับคืนมาสู่สภาวะปกติ

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (2549: ออนไลน์) ได้สรุปความหมายของนันทนาการไว้ในหลายความหมาย ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้ชีวิตสดชื่น โดยการเสริมสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่ หลังจากที่เราใช้พลังงานแล้วเกิดเป็นความเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย จิตใจและทางสมอง เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะช่วยขจัด หรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทางด้านร่างกายและจิตใจ ใน

ความหมายนี้ นันทนาการจึงเป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลได้อย่างแท้จริง

2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ต่างๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานหรือความสุขสงบ และกิจกรรมนั้นๆ จะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมศิลปหัตถกรรม การอ่าน-เขียน กิจกรรมอาสาสมัคร ศิลปวัฒนธรรม งานอดิเรก เกม กีฬา การละคร ดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ และนันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง

3. นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) หรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ โดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อ ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล

4. นันทนาการ หมายถึง เป็นสถาบันทางสังคมหรือแหล่งศูนย์กลางของสังคม เพื่อให้บุคคล หรือสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแล้วก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางร่างกายและพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งโดยปกติรัฐมีหน้าที่จัดแหล่งนันทนาการในรูปแบบต่างๆ เช่น สวนสาธารณะในเมือง สวนหย่อม ศูนย์เยาวชน ห้องสมุดสำหรับประชาชน ดนตรีสำหรับประชาชน วนอุทยาน และอุทยานแห่งชาติ

กรณีการ์ ไวยสุรา (2549: 7 - 9) ให้ความหมายว่า นันทนาการ คือ กิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจและสมัครใจที่จะกระทำ ก่อให้เกิดความสนุกสนานและผ่อนคลายจากสภาวะความเครียด และก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรม

จากความหมายที่กล่าวถึงข้างต้นสรุปได้ว่า นันทนาการ คือ กิจกรรมสำหรับใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มนุษย์มีพลังกายพลั่งใจขึ้นมาใหม่ หลังจากที่ประสบกับความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าและภาวะความเครียดจากภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้สามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

2. ลักษณะของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรม (Activity) กล่าวคือ เป็นการกระทำด้วยการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ของร่างกายหรือเปลี่ยนแปลงอิริยาบถที่มีปฏิริยาต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การวิ่งออกกำลังกาย การเดินออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬา ดนตรี ฟังวิทยุ ฯลฯ ไม่หมายถึงการนอนหลับ แต่ต้องเป็นการเคลื่อนไหว และมีผลต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ของชีวิตของคนเราด้วย

2. กระทำในเวลาว่าง (Leisure time) ลักษณะของกิจกรรมนันทนาการนั้น บุคคลต้องเข้าร่วมในเวลาว่างเท่านั้น เวลาว่าง หมายถึง เวลาที่บุคคลเป็นอิสระจากการหาเลี้ยงชีพ และเป็นเวลาที่เหลือจากการนอนและการประกอบกิจวัตรประจำวัน เช่น อาบน้ำ แปรงฟัน แต่งตัว เป็นต้น

3. ความสมัครใจ (Voluntary) เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ

4. ความสนุกสนานและความพึงพอใจ (Satisfaction) กิจกรรมนั้นต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจเพลิดเพลินสนุกสนานในทันทีและเกิดความพอใจทั้งปัจจุบันและอนาคต

5. การสร้างสรรค์ (Constructive) กิจกรรมนั้นจะต้องมีคุณค่าและประโยชน์ต่อตนเองและสังคมโดยรวม รวมทั้งไม่เป็นอบายมุขหรือเหตุแห่งความเสื่อมเสียทั้งหลาย

6. ไม่เป็นกิจกรรมสำหรับเลี้ยงชีพหรือเป็นอาชีพ (Non - Resurvival) เช่น การเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนาน และเป็นการออกกำลังกายโดยไม่ต้องการเงินตอบแทนถือเป็นกิจกรรมนันทนาการ

3. ความมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ

3.1 เพื่อพัฒนาอารมณ์ กิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการเสริมสร้าง และพัฒนาอารมณ์ของบุคคลและชุมชน โดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อกลางในช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระ การเข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ สามารถก่อให้เกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน

3.2 เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ กิจกรรมนันทนาการช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เพราะความหลากหลายกิจกรรม เช่น การท่องเที่ยว ทัศนศึกษา การเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ในสถานที่และทรัพยากรท่องเที่ยว ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และพื้นฐานเดิมของบุคคลหรือชุมชน

3.3 เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมบางอย่างที่เคยเข้าร่วมมาแล้ว แต่ผู้เข้าร่วมอยากสร้างความประทับใจ หรือความทรงจำเดิม ก็จะเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ทั้งสิ้น

3.4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม กิจกรรมนันทนาการจะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชน ฝึกให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วยความสนใจและสมัครใจ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม รู้จักสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในฐานะองค์กรของสังคม

3.5 เพื่อส่งเสริมการแสดงออก กิจกรรมนันทนาการหลายประเภทเป็นการส่งเสริมให้บุคคลได้แสดงออกทางด้านความรู้สึกลึกซึ้งสร้างสรรค์ การระบายอารมณ์ การเลียนแบบสถานการณ์ หรือพฤติกรรมต่างๆ ทำให้สามารถเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น สร้างความมั่นใจ ความเข้าใจ และการควบคุมตนเอง

3.6 เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคล สุขภาพและสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ความสมดุลทางกายและจิต สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคมทุกเพศและวัย นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มประชากร

ทุกกลุ่มด้วย

3.7 เพื่อส่งเสริมความเป็นมนุษยชาติ กิจกรรมนันทนาการจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรม และพัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคลทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจของคนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ตามความสนใจและความต้องการของบุคคล เช่น การจัดกิจกรรมนันทนาการนานาชาติ คือ มหกรรม กีฬาโอลิมปิก ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีและมีมิตรภาพของมวลมนุษยชาติ

3.8 เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี กิจกรรมนันทนาการเป็นการให้การศึกษา แก่เยาวชน ในด้านการช่วยเหลือตนเอง รู้จักสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัยและการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม และสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นการพัฒนาบทบาทของการเป็นพลเมืองดี ไม่เห็นแก่ตัว ช่วยเหลือสังคมส่วนรวม เป็นสำคัญส่งผลให้สังคมอบอุ่นและเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต

4. ประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ

ความสำคัญของนันทนาการในสังคมยุคปัจจุบันประกอบไปด้วยกันหลายด้าน ซึ่งทุกๆ คน ควรจะทำความเข้าใจว่า นันทนาการจะสมบูรณ์ได้ต้องอาศัยองค์ประกอบด้านอื่นๆ มาช่วยกัน ทั้งด้าน ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ นโยบายของประเทศ การจัดโปรแกรม การร่วมกันแก้ปัญหา โดยจะต้อง เขาไปเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลและของสังคมอีกด้วย ตัวอย่างความสำคัญของ กิจกรรมนันทนาการ อาจะมองได้ในรูปของจำนวนประชาชนที่เข้าไปร่วมกิจกรรมด้านกีฬา การออกกำลังกายและการละเล่นต่างๆ ในสวนสาธารณะ ดูโทรทัศน์ หรือจัดกิจกรรมในบ้าน เป็นต้น สำนักงาน พัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (2549: ออนไลน์)

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (2549: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรม นันทนาการไว้ว่า มีความสำคัญต่อชีวิตมากมาย คนเราต้องมีนันทนาการตลอดเวลา ตั้งแต่แรกเกิด จนถึง ช่วงสุดท้ายของชีวิต จะทำให้คนเรามีความสุข คลายเครียด อายุยืนและสามารถจัดนันทนาการได้ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นในครอบครัว ชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท โรงงาน หรือหน่วยงานต่างๆ

1. ครอบครัว กิจกรรมนันทนาการเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความรัก ความอบอุ่นและสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้สมาชิกภายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี และช่วยลดปัญหาการใช้ เวลาว่างที่ไม่เกิดประโยชน์ ให้กลายเป็นประโยชน์สูงสุด

2. ชุมชน นันทนาการจะช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์หลายๆ ด้าน คือ

2.1 ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดี มีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ส่วนตน มีความขยันขันแข็ง ทั้งนี้เพราะนันทนาการนั้นจะต้องอาศัยกิจกรรมนันทนาการเข้าช่วยในการ เสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จะช่วยทำให้สมาชิกในสังคมรู้จักการ เสียสละ และช่วยเหลือผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2.2 ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม การปล่อยปละละเลยกลุ่มวัยรุ่นที่มีเวลาว่างมาก เกินไป จนทำให้เขาหันไปหาอบายมุข และประพฤติดังไม่ดี จนก่ออาชญากรรมได้ในที่สุด ดังนั้น หาก

ชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมนันทนาการให้กับกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้ได้ ก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้อีกวิธีหนึ่ง

2.3 ช่วยทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมนันทนาการจะครอบคลุมไปจนถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม เป็นการป้องกันปัญหามลภาวะได้อีกทางหนึ่ง เช่น การจัดสวนหย่อมที่ดีหรือการจัดสวนไม้ดอกไม้ประดับ ก็จะช่วยรักษาสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

3. ประชากรในสังคม กิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อ และส่งเสริมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

4. ประเทศชาติ กิจกรรมนันทนาการนับว่ามีบทบาทต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะกิจกรรมนันทนาการนั้นจะช่วยสร้างประชากรให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกาย และจิตใจ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ลดปัญหาอาชญากรรม ทำให้ประเทศชาติมีความสงบสุข

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเต้นบัลเล่ต์

1. ความหมายของบัลเล่ต์

บัลเล่ต์ คือระบำปลายเท้า (Dance) แสดงท่าเคลื่อนไหวโดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับจังหวะเพลงร้องหรือเพลงดนตรีหรือบางครั้งอาจเรียกว่า นาฏยศิลป์ (Dance) มาจากคำที่ประกอบกันระหว่างคำว่า นาฏย- ซึ่งมีกล่าวไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ว่า เกี่ยวกับการฟ้อนรำ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 576) และศิลป์ ศิลป์ ศิลปะ หมายถึง ฝีมือ หรือการทำให้อัจฉริยะ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 1101) เมื่อรวมคำว่านาฏยศิลป์แล้วจะหมายถึง การทำการฟ้อนรำให้อัจฉริยะ คำว่าฟ้อน หมายถึง การรำ หรือกราย เช่น ฟ้อนแฟนในนาฏยศิลป์ไทย (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 955) ส่วนคำว่ารำนั้น หมายถึง แสดงท่าเคลื่อนไหวโดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับจังหวะเพลงร้องหรือเพลงดนตรี (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 810) ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เมื่อรวมแล้วจะมีความหมายเดียวกับการเต้นระบำ ซึ่งจะใช้ในวัฒนธรรมอื่นทั่วไป ในขณะที่ฟ้อนรำ จะใช้กับวัฒนธรรมไทย

นาฏยศิลป์ สามารถทำหน้าที่ได้หลายทาง เช่น การทำหน้าที่ในการเล่าเรื่องราวโดยตรง ซึ่งอาจจะถ่ายทอดออกมา ในรูปแบบของระบำบัลเล่ต์ที่มีเรื่องราว บางทีนาฏยศิลป์อาจใช้ทำหน้าที่อธิบายหรือพรรณนาโดยใช้ลีลาท่าทาง เช่น ระบำสลักจากละคร นาฏยศิลป์เป็นการแสดงลีลาที่ถ่ายทอดออกมาจากอารมณ์ ความรู้สึกภายในเช่นเดียวกับ การเต้นรำแบบอัฟริกัน และนอกจากนี้นาฏยศิลป์ยังใช้เพื่อการแสดงในแบบรูปการแสดง (Pattern) เช่นการแสดงในพิธีเปิดปิดการแข่งขันกีฬาหรือการสวนสนามของทหาร

การแสดงการเต้นรำจะมีรูปแบบอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับผู้ออกแบบท่าเต้น (Choreographer) ที่ทำการออกแบบ รวบรวม สะสมท่าเต้นแล้วนำมาประกอบกันขึ้นเป็นชุดการแสดง

2. ความสำคัญของบัลเลต์

นาฏศิลป์หรือบัลเลต์ เป็นศิลปะที่เก่าแก่ชนิดหนึ่งของโลกยุคก่อนประวัติศาสตร์นาฏศิลป์ถือเป็นการแสดงออก ของอารมณ์ความรู้สึก ที่แสดงออกมาในรูปแบบของกิจกรรมของมนุษย์

นาฏศิลป์ เป็นส่วนสำคัญต่องานสังคมของมนุษย์เสมอมาอย่างเช่น งานแต่งงาน งานศพ งานพิธีการทางศาสนา การเตรียมความพร้อมของทหาร

นอกจากที่กล่าวมาแล้วนั้น นาฏศิลป์ หรือบัลเลต์ ก็ยังมีประโยชน์โดยเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางสังคม เช่น กิจกรรมการเต้นของกลุ่มวัยรุ่นในงานแต่งงานของชาวยิว และการเต้นระหว่างชายหญิง หรือการเต้นของหมู่แขกที่มาในงานรื่นเริง การเต้นในแบบนี้จัดว่าเป็นการเต้นรำเพื่อความบันเทิงของตัวเอง และยังใช้เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้อื่น เช่น การแสดงที่จัดขึ้นให้ผู้อื่นเข้ามาชมก็นับเป็นการสร้างสรรค์ความบันเทิงให้กับผู้อื่นด้วย

3. ประโยชน์ของบัลเลต์

บัลเลต์ มีประโยชน์หลายประการ ได้แก่

1. สร้างสมาธิ
2. สร้างบุคลิกภาพทางร่างกาย
3. สร้างมนุษยสัมพันธ์ทางสังคม
4. มีพฤติกรรมทางอารมณ์ที่ดี
5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

4. การใช้กิจกรรมการเต้นบัลเลต์ในเชิงบำบัด

การใช้กิจกรรมการเต้นบัลเลต์ในเชิงบำบัดนี้มีขึ้นในต่างประเทศเป็นเวลานานแล้ว โดยเริ่มต้นจากการเต้นรำเพื่อการบำบัดก่อน (Dance Therapy) แต่มาระยะหลังได้มีกลุ่มนักบัลเลต์ให้ความสนใจเกี่ยวกับการใช้บัลเลต์ในการบำบัดความผิดปกติในรูปแบบต่างๆ กันไปโดยกลุ่มนักบัลเลต์กลุ่มนี้จะเป็นครูสอนบัลเลต์ตามสถาบันต่างๆ ทั่วโลก และแต่ละคนต่างก็มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Special Need Children) ต่างๆ กันไป นักเรียนบางคนมีความพิการทางหู บางคนทางตาบอด บางคนพิการทางร่างกาย ต้องนั่งเก้าอี้ตลอดเวลา แต่ที่น่าสนใจ คือ มีเด็กกลุ่มอาการหนึ่งที่สามารถเรียนเต้นรำได้อย่างดีเยี่ยม คือ กลุ่มเด็กแอสเพอร์เกอร์ซินโดรม เนื่องจากการมีเด็กเรียนแอสเพอร์เกอร์ซินโดรมที่มีความสามารถในการเต้นรำนั้นทำให้เกิดการสัมมนา และแลกเปลี่ยนความรู้กันเสมอระหว่างครูสอนบัลเลต์ โดยมีศูนย์กลางการสัมมนา คือ The American Dance Therapy Association โดยในการสัมมนากล่าวว่า เด็กกลุ่มอาการแอสเพอร์เกอร์ซินโดรมมักมีพฤติกรรมที่ชอบทำอะไรซ้ำๆ ประจำเช่นเดิมทุกวัน ซึ่งในการเต้นบัลเลต์ การได้หมั่นฝึกฝนทำนั้นๆ ประจำจะยิ่งทำให้กล้ามเนื้อของนักเต้นยิ่งแข็งแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับความคิดหรือพฤติกรรมของเด็ก

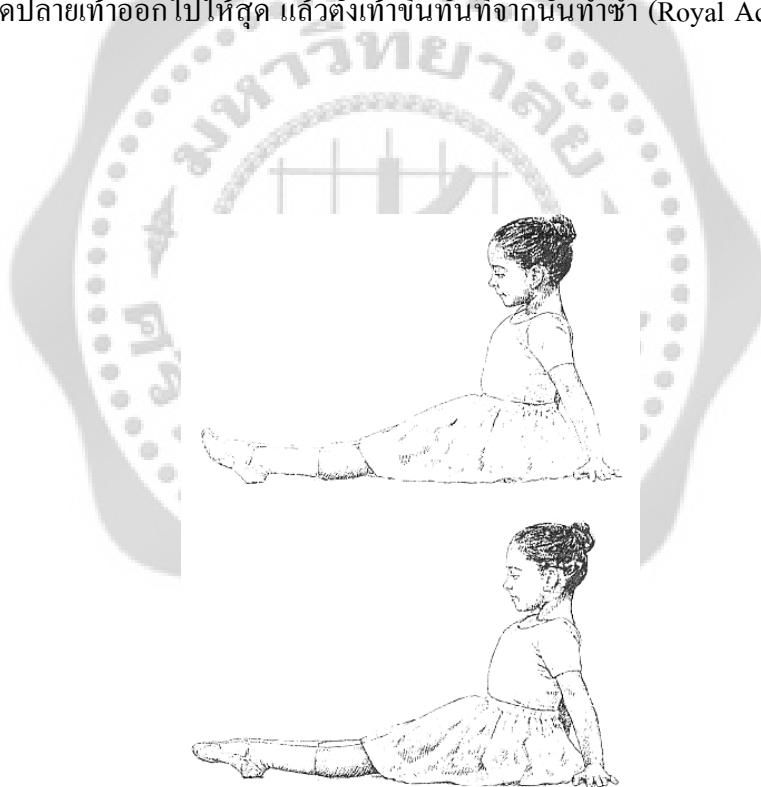
แอสเพอร์เกอร์ไม่ว่าจะเต้นที่บาร์ (Barre) หรือตรงกลางห้อง (Center) เด็กแอสเพอร์เกอร์ไม่เคยเห็นคนน้อยที่จะซ้อมอย่างต่อเนื่อง เพราะพวกเขาคิดว่านั่นคือกิจกรรมที่ต้องทำซ้ำไปซ้ำมา ซึ่งเด็กปกติมักเกลียดร้านที่จะฝึกซ้อมในทำนองนั้นๆ หลายสิบรอบ ในการสัมมนาดังกล่าว พวกครูทุกคนมีความเชื่อว่ามีความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาเด็กแอสเพอร์เกอร์ซินโดรมให้เป็นนักเต้นมืออาชีพ (Professional Dancers) อีกด้วย (The American Dance Therapy Association. 2004: Online)

5. ลักษณะกิจกรรมการเดินบัลเล่ต์

ตามหลักสูตร เดอะ รอยแยล อะเคเดมีออฟ ดานซ์ (The Royal Academy of Dance) ประกอบด้วย 10 ท่า ดังนี้

ท่าที่ 1 ที่ออกกำลังเท้า (Exercise for Feet)

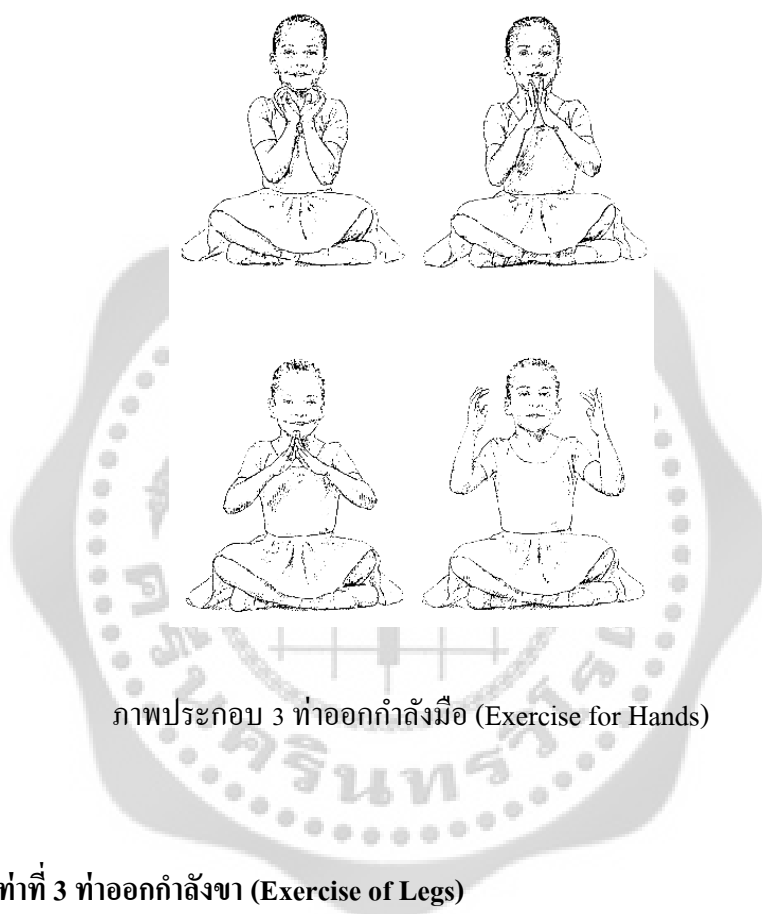
ในท่านี้เด็กจะต้องนั่งเด่นอยู่ที่พื้น ขีดยาตรงออกไปข้างหน้า หลังตรง แขนและมือวางอยู่ข้างลำตัวค่อยขีดยาเท้าออกไปให้สุด แล้วดึงเท้าขึ้นทันทีจากนั้นทำซ้ำ (Royal Academy of Dancing. 1993: 25)

ภาพประกอบ 2 ท่าออกกำลังเท้า (Exercise for Feet)

ท่าที่ 2 ทำออกกำลังมือ (Exercise for Hands)

ในท่านี้เด็กจะนั่งขัดสมาธิ ข้อมือติดกันและยืดหลัง จากนั้นค่อยคลี่ฝ่ามือมาติดกัน และจนถึงปลายนิ้ว แล้วแยกมือออกจากกันบนอากาศ ทำซ้ำ 2 ครั้ง จากนั้น ชูตที่ 3 ให้ แยกมือบนอากาศวงใหญ่กว่า 2 ครั้งแรก ตลอดเวลาที่เดิน ท่านี้เด็กต้องมองนิ้วมือตัวเองตลอดเวลาคล้ายกับมือของเราเป็นดอกไม้กำลังบาน (Royal Academy of Dancing, 1993: 30)

ภาพประกอบ 3 ทำออกกำลังมือ (Exercise for Hands)

ท่าที่ 3 ทำออกกำลังขา (Exercise of Legs)

ในท่านี้เด็กจะนั่งที่พื้นเหยียดขาออกตรงมาข้างหน้า และเหยียดปลายเท้าให้สุดพร้อมกับยืดหลังมือและแขนวางอยู่ข้างลำตัว ขั้นที่ 1 ค่อยหมุนขาทั้ง 2 ข้าง เข้ามาด้านใน ขั้นที่ 2 ค่อยหมุนขาทั้ง 2 ข้าง แยกออกจากกัน จากนั้นค่อยยกขาขึ้นเหนือพื้นเล็กน้อย ขณะที่ยกขาเด็กต้องระวังให้หัวเข่าและปลายเท้าเหยียดตรงตลอดเวลา และหลังก็ต้องตรงด้วย จากนั้นวางขาลงเปลี่ยนยกขาอีกข้างแล้วเริ่มทำใหม่ ตั้งแต่ต้น (Royal Academy of Dancing, 1993: 31)

ภาพประกอบ 4 ทำออกกำลังขา (Exercise for Legs)

ท่าที่ 4 ทำย่อครึ่งหนึ่ง (Demi – Plie’s)

ในท่านี้มีความหมายว่าการย่อแบบครึ่งเดียว (Half – bend) และเป็นท่าแรกที่เริ่มใช้ภาษาฝรั่งเศสในการเรียนชื่อท่า เด็กจะยืนอยู่ในท่าที่ส้นเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยกออกจากกัน ลำตัวตรงในเด็กผู้หญิงให้จับกระโปรง จากนั้นค่อยๆ ย่อลงโดยห้ามไม่ให้ส้นเท้ายกออกจากพื้น จากนั้นค่อยๆ ยืดจนขาตรง (Royal Academy of Dancing. 1993: 26)

ภาพประกอบ 5 ทำย่อครึ่งหนึ่ง (Demi – Plie’s)

ท่าที่ 5 ทำชี้และปิด (Point and Close)

ในท่านี้เริ่มขึ้นเหมือนการทำย่อครึ่งหนึ่ง (Demi – Plie's) คือ ส้นเท้าชิดกัน และปลายเท้าแยกออกจากกัน ซึ่งเรียกว่า ท่าท่าที่ 1 (1st position of the feet) ขณะยืนหัวเข่าตรงจากนั้นค่อยลากเท้าไปข้างหน้า จนสุดปลายเท้า แล้วยกปลายเท้าแตะพื้นเบาๆ 2 ที แล้วจึงลากกลับมาที่ท่าเริ่มต้น จากนั้นเปลี่ยนทำอีกข้างหนึ่ง (Royal Academy of Dancing. 1993: 26)

ภาพประกอบ 6 ท่าชี้และปิด (Point and Close)

ท่าที่ 6 ทำกระโดดแบบทำคู่ (Bounces)

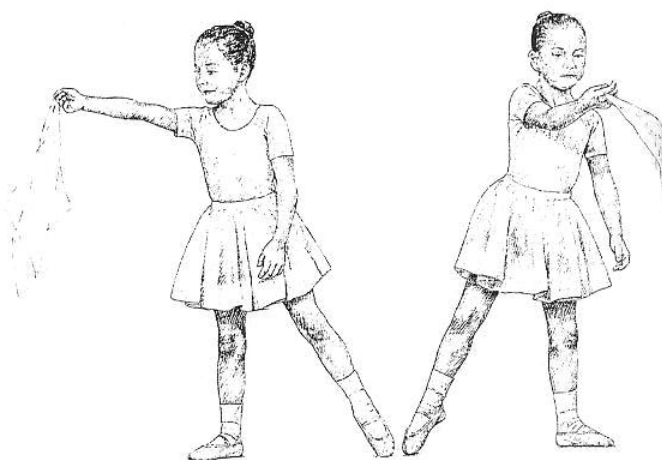
ในท่ากระโดดนี้ เด็กจะต้องระวังเท้าให้อยู่เคียงคู่กันทั้งปลายเท้าและส้นเท้า เด็กจะกระโดดขึ้นและกระโดดลงตามความสูงที่เด็กแต่ละคนจะทำได้ให้ตัวเคียงคล้ายกับลูกบอลยาง ยึดปลายเท้าและหัวเข่าตั้งเวลาอยู่บนอากาศ และเวลาลงสู่พื้น ต้องย่อเข่าทุกครั้ง ทำทั้งหมด 16 ที ครั้งที่ 16 ให้ปรบมือเพื่อเตือนความจำว่าครบจำนวนแล้ว และพยายามทำให้ตรงจังหวะเพลง (Royal Academy of Dancing. 1993: 27)

ภาพประกอบ 7 ทำกระโดดแบบเท้าคู่ (Bounces)

ท่าที่ 7 ทำเหวี่ยงตัว (Swaying)

ในท่านี้เด็กจะเริ่มจากยืนในเท้าที่ 1 (1st position) พร้อมกับถือผ้าเช็ดหน้าไว้ที่มือขวาจากนั้นก้าวเท้าขวามาข้างๆ เหวี่ยงผ้าเช็ดหน้าไปด้านขวา ตามองตามผ้าเช็ดหน้า จากนั้นเหวี่ยงผ้าเช็ดหน้ามาทางด้านซ้าย ขณะที่ผ่านช่วงกลางก่อนมาถึงด้านซ้ายต้องย่อหัวเข้าทั้ง 2 ข้างแล้วถึงยืดทำเช่นนี้ 4 ครั้ง แล้วยืด จากนั้นเปลี่ยนมือจับผ้าเช็ดหน้า ทำซ้ำใหม่ (Royal Academy of Dancing. 1993: 32)

ภาพประกอบ 8 ทำเหวี่ยงตัว (Swaying)

ท่าที่ 8 ท่าโค้งคำนับ (Reverence)

ในท่านี้ถือเป็นท่าสุดท้ายในระดับชั้นนี้ มีความหมายแสดงถึงการขอบคุณ คุณครูผู้สอน โดยเริ่มต้นจากยืนด้วยเท้าท่าที่ 1 (1st position) มือจับประโปรง จากนั้นก้าวเท้าไปทางด้านขวามือ แล้วปิดเท้าอีกข้างหนึ่งตามมาข้างหลัง เท้าที่ก้าวในลักษณะงอหัวเข่าเล็กน้อย จากนั้นย่อลง ในขณะที่ย่อลง ให้ยืดหลังเสมอ เมื่อยืดขึ้นมาแล้วทำซ้ำอีกข้างหนึ่ง (Royal Academy of Dancing. 1993: 38)

ภาพประกอบ 9 ท่าโค้งคำนับ (Reverence)

ท่าที่ 9 ท่าเดินแบบชี้เท้า (Walk with Stretched Feet)

ในท่านี้เด็กจะได้รู้จักการเดินรอบห้อง และเริ่มเรียนรู้วิธีการเดินแบบบัลเล่ต์ ด้วยการยืดหลายเท้าออกทุกครั้งที่เวลาเดิน เพราะจะทำให้การเดินนั้นดูเบา การวางปลายเท้าให้ลงถึงพื้นก่อนส้นเท้ามีความสำคัญมาก ถ้าเป็นเด็กผู้หญิงให้จับกระโปรง และยืดหลังให้ตรงเสมอขณะเดินและควรตั้งใจนับจังหวะเพลงให้ดี (Royal Academy of Dancing. 1993: 27)

ภาพประกอบ 10 ทำเดินแบบจืดเท้า (Walk with Stretched Feet)

ท่าที่ 10 ทำกระโดดไปด้านข้าง (Gallops Sideways)

ในท่านี้เด็กๆ จะรู้จักการเดินทางไปด้านข้าง โดยที่ลำตัวไม่เบี้ยวหรือเอียงไปด้านที่กำลังเดินทาง เริ่มต้นจากยืนด้วยเท้าท่าที่ 1 (1st position) มือจับกระโปรงชี้ปลายเท้าและเหยียดเข่าตรงออกไปด้านข้างลำตัวที่สำคัญต้องเดินจริงๆ ไม่เอียงเอียงไปด้านหน้าหรือด้านหลัง จากนั้นกระโดดด้วยขาเดียวขึ้นจากพื้นลงมาย่อทุกครั้งที่จะกระโดดลง แล้วตั้งตัวขึ้นไปในท่ากระโดดแบบเท้าเปิด (Sautés) แล้วกลับไปย่อแล้วกระโดดใหม่ ทำเช่นนี้ 4 ครั้ง เด็กๆ ควรรู้สึกตึงตลอดเวลา ยึดหลังให้ตรงตลอดขณะกระโดด ในท่านี้ค่อนข้างยากสำหรับการคุมลำตัวของเด็กๆ (Royal Academy of Dancing, 1993: 35)

ภาพประกอบ 11 ท่ากระโดดไปด้านข้าง (Gallop Sideways)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก

1. ประวัติความเป็นมาของเด็กออทิสติก

วงการแพทย์เริ่มรู้จักอาการออทิสซึม (Autism) เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1943 โดยนายแพทย์ลีโอ แคนเนอร์ (Leo Kanner) แห่งโรงพยาบาลจอห์น ฮอปกินส์ (John Hopkins) ในสหรัฐอเมริกาได้รายงาน ผลการศึกษาเด็ก 11 คน ว่ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมือนเด็กทั่วไป เช่น ชอบอยู่คนเดียว ทำอะไรซ้ำๆ พูดโดยใช้เสียงระดับเดียวไม่มีเสียงสูงเสียงต่ำ (Monotone) เมื่อโกรธจะโวยวายหรือทำลายตนเองอย่างรุนแรง เช่น เอาศีรษะโขกโต๊ะหรือกำแพงจนเจ็บ เมื่อต้องการสิ่งใดก็ไม่พูดขอสิ่งนั้น แต่จะจับมือผู้ใหญ่ให้หยิบสิ่งนั้นให้ ไม่ตอบคำถามแต่จะทวนคำถามซ้ำๆ ไม่ชอบเล่นกับเด็กอื่นๆ บางคนชอบหมุนวัตถุสามารถหมุนได้นาน เป็นชั่วโมงโดยไม่เบื่อ บางคนก็มีพรสวรรค์ทางด้านดนตรี วาดภาพ และการคำนวณ นายแพทย์แคนเนอร์ เรียกพฤติกรรมเช่นนี้ว่า ออทิสซึมซึ่งหมายถึงว่าอาการที่สนใจแต่ตนเองโดยไม่ชอบติดต่อกับโลกภายนอก (National Institute of Mental Health, 2004: Online) เมื่อรายงานการวิจัยของนายแพทย์แคนเนอร์ เผยแพร่ออกมา ปรากฏว่า แพทย์ให้ความสนใจเด็กออทิสติกมากขึ้น และการติดตามศึกษาชีวิตของเด็ก กลุ่มนี้อีก 20 ปี ต่อมาทำให้แพทย์แคนเนอร์รู้ว่าผู้ใหญ่ออทิสติกส่วนใหญ่ ยังคงมีปัญหาด้านสื่อสารและ ปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ ทำให้ถูกตัดขาดจากโลกภายนอกอย่างสิ้นเชิง

2. ความหมายของเด็กออทิสติก

คำว่า ออทิสซึม มาจากภาษากรีก แปลว่า อยู่ในโลกของตัวเอง มีรากศัพท์มาจากคำว่า ออโต (Auto) แปลว่า ตัวเอง ข้อมูลจากพจนานุกรมภาษาอังกฤษ คำว่า “Autism” มาจากภาษาละตินใหม่ โดยที่

มีคำว่า AUT(O) และ ISM สำหรับคำว่า AUT(O) ใน autism มีความหมายว่า Self ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก ส่วนคำว่า -ism มีรากศัพท์มาจากภาษาอังกฤษกลาง (Middle English) ส่วนคำว่า Isme ซึ่งมาจากภาษาฝรั่งเศสโบราณและภาษาละติน หรือคำว่า Ismus มาจากภาษากรีกของคำว่า Ismos ซึ่งมีความหมายว่า การกระทำ การปฏิบัติ การทำสิ่งใดๆ เสมอๆ วิธีปฏิบัติ สิ่งที่ถูกปฏิบัติเสมอ นิสัย กิจวัตร (ชุดิกานต์ พิณกุล; และ รินบุญ นุชน้อมบุญ. 2545: 3; อ้างอิงจาก Doolaed: Online; Colwyn Trevarthen; et al. 1998: 5) ออทิสติก หรือ ออทิสซึม หมายถึง Autistic Disorder ในแบบทดสอบ DSM-IV และหมายถึง Infantile Autism ใน DSM -III ส่วนใน DSM - IIIR ใช้คำว่า Autistic Disorder Kanner's Syndrome หรือ Infantile Autism กล่าวโดยสรุปคำว่า ออทิสซึมและออทิสติก ทั้งที่เป็นคำนามและคุณศัพท์โดยนัยแล้วเหมือนกัน คือ กล่าวถึงเด็กประเภทหนึ่งที่มีลักษณะอาการด้อยพัฒนาการบางด้านหรือหลายด้านรวมกัน เด็กออทิสติกเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่งที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการที่แตกต่างจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นๆ มีผู้ที่ให้ความหมายเกี่ยวกับเด็กออทิสติกไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการสหรัฐอเมริกา (Pierangelo. 2003: 91; citing U.S. Department of Education. 1991) ให้คำนิยามเด็กออทิสติกว่า เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการ ด้านการสื่อสาร ด้วยภาษาทั้งที่เป็นถ้อยคำและไม่ใช้ถ้อยคำ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถสังเกตเห็นอาการได้ก่อนอายุ 3 ขวบ และความบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบพัฒนาการหลายๆ ด้าน เด็กออทิสติกจะชอบทำอะไรซ้ำๆ มีการเคลื่อนไหวแบบใดแบบเดียว ลักษณะเด่นของเด็กออทิสติก มี 5 ประการ ดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู. 2542: 153; อ้างอิงจาก Freeman. 1978)

1. แสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่แปลกๆ
2. แสดงอาการสนใจต่อตนเองหรือกระตุ้นตนเองโดยไม่สนใจสิ่งที่อยู่รอบตัว
3. มีปัญหาทางการพูดและภาษา
4. พัฒนาการล่าช้าหรือพัฒนาการไปในทางถดถอย
5. ไม่สามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบผู้คน สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ

อีกนิยามหนึ่งได้แก่ความหมายจาก เทปลิน (Teplin. 1999: 589) ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ว่า เด็กออทิสติกมีภาวะออทิสซึม ซึ่งเป็นลักษณะทางคลินิกที่เกิดจากความผิดปกติทางชีวภาพของสมอง มีความบกพร่องของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ขาดความสามารถในการสื่อสาร มีการเล่นและความสนใจที่จำกัด พบว่า มีลักษณะแตกต่างกันมากในเด็กแต่ละคน เป็นภาวะที่คงอยู่ยาวนาน ซึ่งส่งผลต่อการแยกตัวทางสังคม มีพฤติกรรมที่ผิดปกติ ซิเกล (Siegel. 1996: 9) ให้ความหมายของเด็กออทิสติกว่า หมายถึง เด็กที่พัฒนาการบกพร่องในด้านความรู้สึทางอารมณ์ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ขาดความสนใจ และมีความบกพร่องทางภาษา จอม ชุมช่วย (2545: 1) ให้ความหมายของคำว่า ออทิสซึม คือ อาการหรือกลุ่มความผิดปกติของพัฒนาการ อันเนื่องมาจากความผิดปกติของสมอง ซึ่งมีผลกระทบต่อพัฒนาการทางสังคม ภาษาและจินตนาการ นอกจากนี้ ผดุง อารยะวิญญู; และคณะ (2546: 1) ให้ความหมาย เด็กออทิสติกว่า

เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาประเภทหนึ่ง เด็กกลุ่มนี้มีความบกพร่องอย่างรุนแรงในพัฒนาการด้านการสื่อความหมาย ทั้งการใช้สีหน้าท่าทางหรือการใช้ภาษาถ้อยคำ มีปัญหาทางพฤติกรรม สังคม และมีพฤติกรรมที่แปลกๆ

สรุปได้ว่า เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางสมองซึ่งส่งผลกระทบให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกับเด็กปกติ มีความบกพร่องในการใช้ภาษา การสื่อสาร การสื่อความหมาย การพูด การใช้ภาษา จินตนาการ และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ขาดความสามารถในการสื่อสาร มีการเล่นความสนใจที่จำกัด และมีพฤติกรรมซ้ำๆ

3. ลักษณะและอาการของเด็กออทิสติก

เด็กออทิสติก มีลักษณะอาการที่แตกต่างกัน ตามระดับรุนแรงและมีความแตกต่างจากเด็กปกติมากขึ้นอยู่กับภาวะของแต่ละคน สำหรับคู่มือวินิจฉัยและสถิติสำหรับความผิดปกติทางจิต (The Diagnostic and Statistical Manual on Mental Disorders, 4th Edition. 1994: DSM - IV) ได้อธิบายลักษณะอาการของบุคคลออทิสติกไว้ดังนี้

1. ความบกพร่องด้านปฏิสัมพันธ์สังคม เด็กมีความบกพร่องในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่มองสบตา ไม่มีการแสดงทางสีหน้ากิริยาท่าทาง จึงไม่สามารถผูกสัมพันธ์กับใคร เล่นกับเพื่อนไม่เป็น ไม่สนใจที่จะทำงานกับใคร มักจะอยู่ในโลกของตัวเอง

2. ความบกพร่องทางการสื่อสาร เป็นความบกพร่องทั้งด้านการใช้ภาษา ความเข้าใจภาษา การสื่อสาร ความหมาย การใช้ภาษา เด็กจะมีความล่าช้าทางภาษาและการพูดในหลายระดับ ตั้งแต่ไม่สามารถพูดสื่อความหมายได้เลย หรือพูดได้บ้างแต่ไม่สามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ และเหมาะสม คนจะมีลักษณะการพูดแบบเสียงสะท้อน หรือพูดเลียนแบบทวนคำ หรือพูดขึ้นแต่ในเรื่องที่ตนเองสนใจ การใช้ภาษาพูดมักจะสลับสรรพนาม ระดับเสียงที่พูด อาจจะมีการผิดปกติ บางคนพูดในระดับเสียงเดียว

3. ลักษณะทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่บกพร่อง เด็กออทิสติกจะมีพฤติกรรมซ้ำๆ ผิดปกติ เช่น เล่นมือ โบกมือไปมา หรือหมุนตัวไปรอบๆ ยึดติดไม่ยอมเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน มีความสนใจแคบ หกมุ่นติดสิ่งของบางอย่าง เด็กบางคนแสดงออกทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับวัย บางครั้งร้องไห้หรือหัวเราะโดยไม่มีเหตุผล บางคนมีปัญหาด้านการปรับตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมต่างๆ จะอาละวาดหรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ร้องไห้ดื้อ

4. ความบกพร่องทางการเลียนแบบและจินตนาการ เด็กบางคนต้องกระตุ้นจึงจะเล่นเลียนแบบได้ เช่น เลียนแบบการเคลื่อนไหว การพูด บางคนไม่สามารถเลียนแบบได้แม้การกระทำที่ง่าย ๆ การขาดทักษะการเลียนแบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเล่น ทำให้เด็กขาดทักษะการเล่น ในด้านจินตนาการไม่สามารถแยกเรื่องจริงเรื่องสมมุติได้ ประยุกต์วิธีจากเหตุการณ์หนึ่งไปยังเหตุการณ์อื่นไม่ได้ เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ยาก เล่นสมมุติไม่เป็นจัดระบบความคิดลำดับ ความสำคัญก่อนหลัง การวางแผน

การคิดจินตนาการจากภาษาได้ยากส่งผลต่อการเรียนของเด็ก

5. ความบกพร่องด้านการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัส การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การรับรู้ทางสายตา การตอบสนองต่อการฟัง การสัมผัส การรับกลิ่นรส มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล บางคนชอบมองวัตถุหรือแสงมากกว่ามองเพื่อน ไม่มองตาผู้อื่น บางเอาสิ่งของมาส่งคู่มือๆ ตา บางคนตอบสนองต่อเสียงผิดปกติ เช่น ไม่หันตามเสียงเรียกทั้งที่ได้ยิน บางคนฟังเสียง บางเสียงไม่ได้จะปิดหู ด้านการสัมผัส กลิ่นและรส บางคนตอบสนองไวหรือช้ากว่าหรือแปลกกว่าปกติเช่น ดมของเล่น ดมรองเท้า หรือเล่นแปลกๆ

6. ความบกพร่องด้านการใช้อวัยวะต่างๆ อย่างประสาทสัมผัส การใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมถึงการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อขนาดใหญ่และมัดเล็กมีความบกพร่อง บางคนมีการเคลื่อนไหวที่รุ่มร่ามผิดปกติไม่คล่องแคล่ว ทำทางการเดินหรือการวิ่งคูลแปลกๆ การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับช้อนส้อมไม่ประสานกัน

7. ลักษณะอื่นๆ เด็กออทิสติก บางคนมีพฤติกรรมผิดปกติ ในขณะที่บางคนเชื่องช้า รุ่มร่าม บางคนไม่ตอบสนองความรู้สึกต่อความเจ็บปวด เช่น ดึงผมหรือกัดเนื้อตนเอง โดยไม่แสดง อาการเจ็บปวด ผดุง อารยะวิญญู (2542: 158 - 160) กล่าวว่า เด็กออทิสติก มีลักษณะจำแนกย่อยๆ ได้หลาย ประการ แต่สามารถจัดหมวดหมู่ของพฤติกรรมได้ 4 ลักษณะใหญ่ ดังนี้

7.1 ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับคนหรือสิ่งที่อยู่รอบตัว

7.2 ปัญหาในด้านการพูดและภาษา เด็กออทิสติก มีปัญหาทางการพูด และภาษา มากกว่าร้อยละ 50

7.3 ปัญหาในด้านพัฒนาการ

7.4 มีปัญหาในการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว

ส่วนนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆ ได้สรุปลักษณะความบกพร่องของเด็กออทิสติก ที่เห็นได้เด่นชัดไว้ 3 ประการ (สันติภาพ ไชยวงศ์เกียรติ. 2547: Online; Pierangelo. 2003: 91; ชาตรี วิฑูรชาติ. 2546: 43) ดังนี้

1. พัฒนาการทางภาษาช้า

2. พัฒนาการทางสังคมช้า

3. พฤติกรรมผิดปกติ คือพฤติกรรมซ้ำๆ และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

นอกจากนี้ ยังมีรายงานลักษณะเด็กออทิสติกที่นายแพทย์แคนเนอร์ ได้อธิบายไว้ (Graziano. 2002: 23 – 28; อ้างอิงจาก Kanner. 1943) ดังนี้

1. มีการแยกตัวอย่างเด่นชัด (Severe Social Isolation) ส่วนใหญ่เป็นความบกพร่อง ในด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2. มีความผิดปกติในด้านภาษา (Atypical language) เด็กออทิสติกมีความผิดปกติด้านภาษาประมาณร้อยละ 50 ซึ่งมีระดับตั้งแต่ไม่พูด สับสนในการใช้คำ พูดภาษาเฉพาะของตนเองพูดซ้ำหรือพูดเลียนคำพูดผู้อื่น มีประมาณร้อยละ 20 ที่ระดับสติปัญญาดีสามารถพูดและมีพัฒนาการทางภาษา

3. มีความยึดมั่นในความเหมือนเดิม (Preservation of Sameness) เด็กออทิสติกมักแสดงออกอย่างชัดเจนว่าไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและยึดมั่นกับกิจวัตรประจำวันมาก เช่น ใช้แก้วใบเดิม เสื้อผ้าชุดเดิม วางสิ่งของที่เดิมถ้ามีการเปลี่ยนแปลงเด็กจะโมโหจนเถียวรุนแรง

4. ขาดการเล่นอย่างมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และอารมณ์ขัน (Lack of Play; Creativity; & Humor) เด็กออทิสติกขาดการเล่นในรูปแบบของเกมหรือไม่มีจินตนาการในการเล่น

5. การปรากฏของอาการเห็นได้ตั้งแต่ยังเล็ก (Early Onset) ความผิดปกติของภาวะออทิสซึมปรากฏให้เห็นชัดเจนก่อนอายุ 36 เดือน ซึ่งพบว่าเด็กมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ที่ช้ากว่าพัฒนาการปกติ

6. มีการแสดงอารมณ์ที่เกรี้ยวกราดรุนแรง (Severe Tantrum Behavior) หากมีความหงุดหงิดไม่พอใจ เช่น การเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน เด็กจะมีอารมณ์โมโหรุนแรง และคงอยู่เป็นเวลานาน

7. มีความสามารถเฉพาะอย่างที่ชัดเจน (Isolated Ability Areas) เด็กออทิสติกบางคนมีความสามารถบางอย่าง ซึ่งบ่อยครั้งที่ผู้ปกครองคิดว่าเป็นเด็กอัจฉริยะ เช่น มีพรสวรรค์ในการวาดภาพ การเล่นดนตรี หรือการคำนวณ เป็นต้น

8. มีเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ (Mental Retardation) เด็กออทิสติกประมาณร้อยละ 75 – 80 มีเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 70 ส่วนใหญ่จะมีระดับ IQ ประมาณ 35 – 50 แต่มีเด็กออทิสติกบางคนมีเชาวน์ปัญญาสูง หรือกลุ่มที่เรียกว่า High Functioning Autism (HFA) และพบว่าเด็กกลุ่มนี้มีความสามารถในการแสดงออกทางภาษา (Expressive Language) มากกว่าความสามารถในการรับรู้ทางภาษา (Receptive Language)

9. ลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นออทิสซึม (Associated Characteristics) เด็กออทิสติกจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น ความก้าวร้าว มีอาการตื่นเต้น วิตกกังวล สมาธิสั้น มีพฤติกรรมทำร้ายตัวเอง มีความฉุนเฉียว มีการตอบสนองสิ่งเร้า เช่น แสง เสียง หรือสัมผัสบางอย่างผิดปกติ ชอบหรือกลัวอย่างไม่สมเหตุสมผล มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมกับบริบท หรือไม่ตอบสนองทางอารมณ์ เป็นต้น ลักษณะอาการแสดงดังกล่าวเป็นภาพรวมของเด็กออทิสติก เด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีลักษณะพฤติกรรมที่แตกต่างมากบ้าง น้อยบ้างขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของแต่ละบุคคล

4. การบำบัดรักษาอาการของเด็กออทิสติก

การบำบัดรักษาอาการของเด็กออทิสติกนั้น สามารถปฏิบัติได้หลายวิธี โดยจากหลายวิชาชีพ ซึ่งสามารถสรุปการรักษาได้ดังนี้ (เพ็ญแข ลัมศิลา. 2542; วันเพ็ญ บุญประกอบ และคณะ. 2537; ภัทรภรณ์ พุ่มปันคำ; และคณินิจ ไชยลังการณ. 2546; สร้อยสุดา วิทยากร. 2544)

1. การบำบัดทางชีวภาพ ได้แก่ การให้ยา มักจะใช้ในกรณีที่เด็กมีอาการชัก ก้าวร้าว อยู่ไม่นิ่ง ตลอดจนปัญหาทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการนำ HEG (Hemo Encephalo Gram) ซึ่งเป็นการทำ blood brain exercise ในสมองทั้งสองซีก มาใช้ช่วยให้มีการไหลเวียนของเลือดภายใน สมองดีขึ้น เพิ่มการกระตุ้นที่บริเวณ Broca's area ซึ่งเป็นสมองส่วนที่ควบคุมการพูด โดยมีการบันทึกกราฟ คลื่นความคิดที่สามารถบอกความก้าวหน้าในการรักษาแต่ละครั้ง

2. พฤติกรรมบำบัด เป็นวิธีการปรับพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ การปรับพฤติกรรม ต้องมีการวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับเด็กทั้งหมด เพื่อให้บำบัดเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์

3. พัฒนาการบำบัด เด็กออทิสติกจะมีความบกพร่องของพัฒนาการ ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาการที่บกพร่องไปจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเริ่มตั้งแต่เมื่อเด็กอายุยังน้อย ยิ่งผู้ปกครองทราบได้เร็วมากเท่าใดว่าลูกเป็นออทิสติก และเริ่มการบำบัดที่ถูกต้องได้เร็วมากเท่านั้น โอกาสในการที่เด็กจะเรียนรู้ พัฒนา และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติจะมีมากยิ่งขึ้น การส่งเสริมพัฒนาการได้แก่

3.1 การส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อต่างๆ ของร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นกล้ามเนื้อมัดเล็ก หรือกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ในการดำเนินชีวิต หรือการทำกิจวัตรประจำวันต่างๆ เช่น การทรงตัว การเดิน การก้าวข้ามสิ่งกีดขวาง การใช้ช้อนส้อมรับประทานอาหาร การแต่งตัว เป็นต้น

3.2 การส่งเสริมทักษะทางภาษา ได้แก่ การช่วยเหลือเด็กให้มีการสื่อสาร โดยใช้วิธีการที่เด็กถนัด เช่น การสื่อสารด้วยภาพ (PECS: The Picture Exchange Communication System) การแก้ไขการพูด (Speech Therapy) และส่งเสริมให้เด็กมีประสบการณ์ที่ดีในการพูดสื่อสารเพื่อลดปัญหาทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรม ตลอดจนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนคำศัพท์

3.3 การจัดการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในกรณีที่เด็กสามารถนั่งเรียนได้ และไม่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมมากนัก อีกทั้งยังสามารถที่จะเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติอื่นได้ ซึ่งจะสร้างโอกาสให้เด็กออทิสติกได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมมากขึ้น และในกรณีที่เด็กที่ไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ เนื่องจากมีปัญหาทางการรับรู้ หรือปัญหาทางด้านอารมณ์ หรือพฤติกรรมมาก การจัดการศึกษา ควรเป็นในรูปแบบของการจัดชั้นเรียนพิเศษ สอนโดยครูที่ได้รับการฝึกทางด้านการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้สามารถกระทำได้ในโรงพยาบาล หรือโรงเรียนปกติ

4. กิจกรรมบำบัด การจัดกิจกรรมบำบัดในเด็กออทิสติกมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการรับรู้เบื้องต้นที่จะส่งผลไปสู่การมีสมาธิในการทำกิจกรรม การควบคุมความตั้งใจ ความมีคุณค่าในตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถทางการเรียน ความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม ตลอดจนความถนัดของร่างกายและสมอง โดยมีหลักการทำกิจกรรมบำบัด คือ เพิ่มการใช้พลังงานเด็ก (Physical Exertion) การผ่อนคลาย (Relaxation) ฝึกการควบคุมตัวเอง (Self Control) และส่งเสริมกิจกรรมที่พึงประสงค์ (Purposeful Activity)

5. การบำบัดทางเลือก (Alternative Therapy) ปัจจุบันยังมีการบำบัดทางเลือกอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็กออทิสติกได้พัฒนาการเรียนรู้ ลดปัญหาทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรม ช่วยให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้มากที่สุด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

1. ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม เป็นการกระทำที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า ประกอบด้วยพฤติกรรมภายนอก เช่น การเคลื่อนไหวร่างกาย การพูดโต้ตอบ การยืน เดิน และพฤติกรรมภายใน เช่น การคิด อารมณ์ความรู้สึก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2551: 42) สอดคล้องกับกوخแมน (Gochman. 1988: 3) ที่ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมที่สามารถสังเกตได้โดยตรง และสิ่งที่เป็นความรู้สึกที่สามารถวัดได้ทางอ้อม

2. ประเภทของพฤติกรรม

ในการศึกษาในครั้งนี้ต้องการศึกษาพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งเลือกมาเพียง 4 พฤติกรรม ได้แก่

1. ด้านจิตใจ หมายถึง ความตั้งมั่นแห่งจิต ภาวะที่จิตเป็นหนึ่งหรือการที่จิตแนบแน่นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานๆ
2. ด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการรักษาสมดุลร่างกายในขณะที่อยู่กับที่ หรือขณะเคลื่อนไหว
3. ด้านอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ การแสดงออกมาด้วยน้ำเสียง คำพูด สีหน้า หรือท่าทาง และการตอบสนองทางอารมณ์
4. ด้านสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน เป็นการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือกลุ่ม โดยมีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลเพื่อให้ทราบความต้องการของแต่ละบุคคล

3. การวัดพฤติกรรม

วิธีการวัดพฤติกรรม มีหลายวิธี ได้แก่ (Glover; Bruning; & Filbeck. 1983: 438 - 447)

1. การปฏิบัติและตัวอย่างงาน (Performances and Work Samples) เป็นวิธีที่ให้ลงมือแสดงการปฏิบัติ หรือดูจากตัวอย่างผลงานที่ทำ
2. ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ใช้วัดลักษณะ ความสามารถด้านทักษะ และด้านเจตคติ
3. การเขียนรายการ (Checklists) เป็นลักษณะรายการของขั้นตอน กิจกรรม หรือพฤติกรรม
4. การสังเกตพฤติกรรม (Behavioral Observation) เป็นการสังเกตและนับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้น ในช่วงเวลาที่กำหนด

5. การบันทึก (Anecdotal Records) เป็นการเขียนรายงานเฉพาะเหตุการณ์ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

6. วิธีสังคมมิติ (Sociometric Methods) เป็นวิธีที่ใช้เพื่อประเมินการยอมรับทางสังคมของบุคคลและโครงสร้างของกลุ่มสังคม

7. การรายงานตนเอง (Self-report Methods) เป็นวิธีการให้เด็กเขียนหรือพูดเกี่ยวกับตัวเอง

นอกจากนี้ โกลเบ (Gochman, 1988: 383; citing Kolbe, 1984) ได้สรุปประเภทและวิธีการวัดพฤติกรรมสุขภาพ จากงานวิจัย ได้ 3 ประเภท 6 วิธี คือ

1. การรายงานพฤติกรรม แบ่งเป็น
 - 1.1 การรายงานตนเอง
 - 1.2 การรายงานของผู้อื่น
2. การวัดพฤติกรรมทางกายภาพ แบ่งเป็น
 - 2.1 การวัดค่าจากการตรวจโดยตรง
 - 2.2 การวัดค่าที่เกี่ยวข้อง
3. การสังเกต แบ่งเป็น
 - 3.1 การสังเกตทางอ้อม
 - 3.2 การสังเกตโดยตรง

การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ที่สามารถสังเกตเห็นได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กันตรัตน์ ไพรินทร์ (2546) ได้ศึกษาความสามารถในการรู้คิด และการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กออทิสติกโดยใช้กิจกรรมศิลปะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กออทิสติก จำนวน 6 คน ที่กำลังศึกษาแบบเรียนร่วมอยู่โรงเรียนเวดวันธรรมวาส จังหวัดพิษณุโลก ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ครั้งละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง พบว่า เด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนศิลปะมีผลสัมฤทธิ์ของการวาดภาพที่มีต่อการรู้คิดและการแสดงออกทางอารมณ์สูงกว่าก่อนวัยเรียน เมื่อศึกษารายละเอียดจากแบบทดสอบย่อย การวาดภาพจากการคาดการณ์ การวาดภาพจากจินตนาการ พบว่า มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อุ้นเรือน คล้ายทรัพย์ (2548) ได้ศึกษาความเข้าใจภาษาของเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียน โดยใช้การสื่อสารทางเลือก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียน จำนวน 8 คน กำลังศึกษาอยู่ศูนย์การศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้การเลือก

แบบเจาะจง ใช้เวลาในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ครั้งละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 60 ครั้ง พบว่า เด็กออทิสติกก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ 1 ที่ยังไม่พูดจำนวน 3 คน หลังจากรับการสอนโดยใช้การสื่อสารทางเลือก มีระดับความสามารถอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ เด็กออทิสติกก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ 2 เด็กพหุพูดได้จำนวน 5 คน หลังจากรับการสอนโดยใช้การสื่อสารทางเลือก มีระดับความสามารถอยู่ในระดับดีมาก และความเข้าใจภาษาเด็กออทิสติกก่อนวัยเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การสื่อสารทางเลือก ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

แก้วตา บุปผเวช (2548) ได้ศึกษาความคงทน ในการจำคำศัพท์ของเด็กออทิสติก ระดับอนุบาลจากการฝึกโดยใช้กิจกรรมเกม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติก กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ครั้งละ 40 นาที รวมทั้งสิ้น 25 ครั้ง เครื่องมือในการทดลองครั้งนี้ คือ การฝึกโดยใช้กิจกรรมเกมและแบบทดสอบความคงทน ในการจำ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ใช้กรณีการศึกษาเป็นรายบุคคลสังเกต และบันทึกในแต่ละระยะของการทดลอง และนำข้อมูลที่ได้ทั้งระยะเสถียร และระยะทดลองในแต่ละครั้ง มาคิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ พบว่า ความคงทนในการจำคำศัพท์ของเด็กออทิสติกระดับอนุบาลจากการฝึกโดยใช้กิจกรรมเกมดีขึ้น

รจเรข แสงนิล (2548) ได้ศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา ในการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจสำหรับเด็กออทิสติก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กนักเรียนที่เป็นเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม ไม่สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาเลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) ได้รับการทดลองสอนโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดลองทั้งหมด 16 ครั้ง แบบแผนการศึกษาในครั้งนี้ คือ Single Subject Design แบบ ABA Design เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ สื่อการสอนโดยวิธีการอ่านจิตใจ ประกอบด้วย ภาพใบหน้าที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว ภาพใบหน้าที่ขาว-ดำ ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว รูปการ์ตูนแสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว ภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ และแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยนำเสนอข้อมูลด้วยแผนภูมิภาพของคะแนนแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ผู้อื่น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนออทิสติกคนที่ 1 ออทิสติกคนที่ 2 และออทิสติกคนที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ (Mine reading) มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาสูงขึ้น

ญาดา ธงธรรมรัตน์ (2549) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานเด็กปฐมวัยออทิสติก กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยออทิสติก ที่มารับบริการกลุ่มงานจิตวิทยา สถาบันราชานุกูล จำนวน 14 คู่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

โปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานเด็กปฐมวัยออทิสติก แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบทดสอบความรู้สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยออทิสติกวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระจากกัน ผลการศึกษา พบว่า ความรู้และทักษะของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยหลัง การทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมการศึกษา สำหรับผู้ปกครองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานเด็กปฐมวัยออทิสติกในระดับมาก

กัลยาณี อินตะสิน (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก ในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่น เกม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กออทิสติกเพศชาย อายุ 3 ปี 2 เดือน 1 ราย ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ว่า เป็นเด็กออทิสติก มีความบกพร่องในด้านสังคม ทำการศึกษาโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Single Subject Design รูปแบบ A-B-A การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีทัศน์ถ่ายภาพบันทึกพฤติกรรมขณะที่เด็กร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น รวมถึงการใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทางสังคม และสรุปผลการสังเกตพฤติกรรมทางสังคม แล้วนำเสนอเป็นรูปกราฟประกอบการบรรยาย พบว่า การสอนทักษะทางสังคมให้กับเด็กออทิสติกจากการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบการเล่น เกม ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมทักษะทางสังคมด้านต่างๆ อยู่ในระดับดีได้แก่

ด้านการเล่นร่วมกับเพื่อน ด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม

ศุพรรณิ บุญเพ็ง (2533) ได้ทำการศึกษาการสอนบัลเล่ต์ขั้นพื้นฐานแก่เด็กวัย 6 - 12 ปี เพื่อศึกษาพฤติกรรมและพัฒนาการต่างๆ ของเด็กอายุ 6 - 12 ปี ปลุกฝังให้เด็กเกิดความรักและความเข้าใจในศิลปะการเต้นรำ และเพื่อนให้รู้ถึงวิธีการที่ดีและเหมาะสมที่สุดในการเต้นบัลเล่ต์ขั้นพื้นฐาน โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านต่างๆ ที่สำคัญของเด็กวัย 6-12 ปี หลักการและวิธีการสอนบัลเล่ต์เบื้องต้น การสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่มีประสบการณ์ในการสอนบัลเล่ต์ เมื่อได้ข้อมูลในแต่ละหัวข้อจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ทำการทดลอง คือ การทดลองการสอนจากเด็กวัยระหว่าง 6 - 12 ปี จำนวน 12 คน นั้นสามารถแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 คือ เด็กที่ใช้วิธีการเรียนการสอนโดยทั่วๆ ไป คือ ไม่ได้เป็นไปตามวิธีการที่เสนอขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีจำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 2 คือ เด็กที่เริ่มต้นเรียนมาระยะหนึ่ง ก่อนที่จะนำวิธีการสอนนี้มาใช้ระยะหลัง ซึ่งมีจำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 คือ เด็กที่ได้ทดลองสอนโดยวิธีการสอนที่เสนอขึ้นนี้ ซึ่งมีจำนวน 4 คน

การประเมินผลการสอนนั้น ประเมินจากผลการทำท่าบัลเล่ต์เบื้องต้น โดยดูจากผลการทดลองสรุปได้ว่า วิธีการสอนพื้นฐานบัลเล่ต์แก่เด็กในวัย 6 - 12 ในการวิจัยสามารถช่วยให้เด็กได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเต้นพื้นฐานบัลเล่ต์ ผลที่ได้ยังมีค่าคะแนนจากแต่ละกลุ่มที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน ความถูกต้องของท่า การนับจังหวะเพลง ความสวยงาม ของท่า และการแสดงอารมณ์ ในท่าทางต่างๆ ความเข้าใจถึงความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของท่าแต่ละท่า ความสามารถในการจำชื่อท่าและความหมายของชื่อท่า

พิณธร ปรัชญาสูตรณ์ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่องของแรงงูใจการเรียนรู้บัลเล่ต์สำหรับเยาวชนในช่วงอายุ 13 – 15 ปี จากการสุ่มแบบกำหนดโรงเรียนที่มีการสอนบัลเล่ต์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงและสามารถหากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้ จำนวน 5 สถาบัน คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร แคนซ์เซ็นเตอร์ บางกอกแคนซ์ อารีย์นาฏศิลป์ และ นาฏศิลป์สาขาวราพร กาญจนา โดยเริ่มจากศึกษาหาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ และตำราต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานวิจัย จากนั้นจึงเก็บข้อมูลจากการออกแบบสอบถามเยาวชนที่เรียนบัลเล่ต์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 70 ชุด ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมกับเกณฑ์อายุที่ผู้วิจัยกำหนดในแต่ละสถาบัน แล้วนำมารวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์สรุปผลการวิจัยได้ว่า แรงงูใจของผู้เรียนบัลเล่ต์จากทั้งภายในและภายนอกของตนเอง แรงงูใจที่เกิดมาจากตนเองนั้น มาจากคนเราชอบหรืออยากเรียนด้วยตนเอง ไม่มีใครบังคับ ซึ่งถือเป็นแรงงูใจที่ดีเป็นแรงขับเคลื่อนให้กระทำพฤติกรรมมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ฝึกซ้อมด้วยความสุข แต่ก็มีผู้เรียนจำนวนหนึ่งมีแรงงูใจมาจากผู้ปกครองเป็นแรงงูใจภายนอก ซึ่งมีจำนวนน้อย ผู้เรียนบัลเล่ต์ที่อยู่ในช่วงอายุ 13 - 15 ปี จะเป็นช่วงพัฒนาการต่างๆ ได้ดี มีวุฒิภาวะสามารถคิดตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มีแรงขับเพื่อการศึกษา เป็นแรงขับที่งูใจให้บุคคลอยากรู้ อยากเห็น พยายามหาความรู้ โดยที่สนใจ ตั้งใจเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการวิจัยของยิลเมซ; ยานาร์ดา; เบอร์แกน; และบูมิน (Yilmaz; & et al. 2004) พบว่าเมื่อระบบการไหลเวียนของหลอดเลือดและการหายใจ ความยืดหยุ่น การทรงตัว ความคล่องแคล่ว และความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น พฤติกรรมซ้ำๆ ลดลงหลังจากการออกกำลังกายด้วยการว่ายน้ำ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโปรแกรมการออกกำลังกายในระดับที่เหมาะสม สำหรับบุคคลออกทิสติกแต่ละคน ควรมีการเพิ่มความเข้มข้นและระยะเวลาในการฝึกอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อเป็นการปรับสภาพของสรีระร่างกายซึ่งจะเป็นผลในการส่งเสริมความแข็งแรงของเส้นเลือดที่ไปเลี้ยงหัวใจ ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และความยืดหยุ่นของร่างกาย การเริ่มต้นควรเริ่มตั้งแต่กิจกรรมง่ายๆ แล้วค่อยเพิ่มความซับซ้อนขึ้นไปทีละน้อย นอกจากนี้ในการออกแบบโปรแกรมการออกกำลังกายควรคำนึงถึงความสนใจและจุดแข็งของบุคคลออกทิสติกด้วย องค์ประกอบที่สำคัญที่ควรเน้น 4 ประการ คือ ความแข็งแรงของเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงหัวใจ ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความยืดหยุ่น และการรักษาสมดุล

โรเซนทาล-มาเล็ก; และมิทเชล (Rosenthal-Malek; & Mitchell, 1997: 193-201) ศึกษาผลของการออกกำลังกายในเด็กออทิสติกวัยรุ่นอายุเฉลี่ย 15 ปี จำนวน 5 คน ใช้เวลาในการออกกำลังกายครั้งละ 20 นาที ทำการสังเกตพฤติกรรมเป้าหมายทั้งหมด 20 ครั้ง พบว่า การออกกำลังกายทำให้พฤติกรรมกระตุ้นตนเองที่ห้องเรียนและที่ห้องปฏิบัติงานลดลง มีการตอบสนองที่ถูกต้องในห้องเรียนมากขึ้นและมีจำนวนชิ้นงานในห้องปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

การศึกษาของ เคอร์น; เคเกล; ดายเออร์; บูล; และเฟินตัน (Kern; & et al. 1982) ซึ่งได้ทำการศึกษาการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวโดยการวิ่งเหยาะๆ เพื่อลดพฤติกรรมซ้ำๆ และกระตุ้นตัวเอง และเพิ่มการตอบสนองที่เหมาะสม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติกที่มีพฤติกรรมซ้ำๆ สูง คณะผู้วิจัยได้ทำการวัดพฤติกรรมซ้ำๆ กระตุ้นตัวเองก่อนและหลังการวิ่งเหยาะๆ โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Repeated Reversal Design ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิ่งเหยาะๆ ช่วยลดพฤติกรรมซ้ำๆ กระตุ้นตัวเอง และเพิ่มการตอบสนองที่เหมาะสมในการเล่นและทางวิชาการได้ 2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเห็นได้อย่างชัดเจนในหลายสถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์การเตรียมความพร้อมด้านวิชาการในคลินิก ระหว่างการเล่นในสนาม และในห้องที่สงบโดยไม่มีกิจกรรมอื่นๆ และ 3) และเมื่อได้มีการวัดอีกครั้งในสถานการณ์ในห้องเรียนที่ได้ผลที่คล้ายคลึงกัน

แซลลี (Sally, 2000: 399 – 409) รายงานว่า ความบกพร่องทางสังคมในเด็กออทิสติก เป็นลักษณะอาการที่เด่นลักษณะหนึ่งในหลายๆ อาการ การพัฒนาให้เด็กออทิสติกมีทักษะสังคมที่ดีขึ้น อาจทำได้โดยใช้โปรแกรมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งจากการทบทวนตำรางานวิจัยได้มีการออกแบบไว้หลายรูปแบบ ผลการให้โปรแกรมกับเด็กออทิสติก พบว่า เด็กมีการตอบสนองและเพิ่มพฤติกรรมทางสังคมกับบุคคลอื่นและคู่ที่อยู่ในกลุ่มมากขึ้น ความสำเร็จของการใช้โปรแกรม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมเกิดจากกิจกรรมที่ให้ในโปรแกรมจะกระตุ้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเด็กกับคู่ หรือเด็กกับผู้ปกครอง นอกจากนี้ ผลการศึกษาในงานวิจัยที่ผ่านมา รายงานว่าโปรแกรมการพัฒนาทางสังคมยังส่งผลกระทบต่อพัฒนาการที่สำคัญของเด็ก เช่น พัฒนาการทางภาษา ด้วยเหตุผลนี้พัฒนาการทางสังคมที่มีความสำคัญในเด็กออทิสติกจึงสามารถพัฒนาได้ด้วยการให้โปรแกรมการพัฒนาทางสังคม การขาดทักษะทางสังคมเป็นการขัดขวางโอกาสการเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้แนวทางในการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมเด็กปฐมวัยออทิสติกผ่านกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการพัฒนา คือ ทักษะทางสังคม โดยมุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้ในเรื่องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ภายใต้อาสาสมัครที่กำหนด เพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เหมาะสมกับบุคคลอื่น เพื่อเกิดโอกาสในการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กต่อไป

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดในการจัดโปรแกรมการฝึกเดินบัลเลต์ให้กับเด็กออทิสติก การจัดโปรแกรมการฝึกเดินให้กับเด็กออทิสติก ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมและต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน โดยร่วมมือกัน

เพื่อให้เด็กออกทิสติกได้มีโอกาสรับการพัฒนาพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน คือทางด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอข้อมูล

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กออทิสติกที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน ได้มาจากการสมัครเข้าเรียนพิเศษ โดยมีเกณฑ์การเลือก ดังนี้

1. ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นนักเรียนออทิสติก
2. อายุอยู่ระหว่าง 7 – 10 ปี
3. สามารถฟังคำสั่งง่ายๆ เข้าใจ สามารถปฏิบัติตามได้
4. ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ ได้แก่ โรคหัวใจ ลมชัก
5. ผู้ปกครองยินดีให้เข้าร่วมกิจกรรม
6. สามารถมาเข้าร่วมการวิจัยอย่างต่อเนื่องตามกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ประเภทได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
2. เครื่องมือเก็บข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบศึกษาต่อเนื่อง (Longitudinal Time Series Design) มีแผนภาพ ดังนี้

$X_1 \ X_2 \ X_3 \ Y_1 \ X_4 \ X_5 \ X_6 \ Y_2 \dots\dots\dots Y_7 \ X_{22} \ X_{23} \ X_{24} \ Y_8$

ความหมายของสัญลักษณ์

$X_1, X_2 \dots X_{24}$ คือ การดำเนินกิจกรรมการเต้นบัลเล่ต์ในแต่ละครั้ง

$Y_1, Y_2 \dots Y_8$ คือ การสังเกตขณะทำการทดลองในแต่ละสัปดาห์

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 ถึงวันที่ 25 มีนาคม 2554 ปีการศึกษา 2553 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ประกอบด้วย
 - 1.1 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
 - 1.2 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ทำการทดลองให้เหมาะสม
 - 1.3 เลือกผู้ช่วยวิจัยในการใช้โปรแกรมการเต้นบัลเล่ต์ จำนวน 2 คน โดยได้รับการฝึกใช้โปรแกรมการเต้นบัลเล่ต์ จนมีความเข้าใจและสามารถดำเนินการได้อย่างดี
 - 1.4 ฝึกผู้ช่วยวิจัยและผู้ปกครอง ในการสังเกตและบันทึกการประเมินพฤติกรรม เพื่อให้เข้าใจตรงกัน สามารถบันทึกแบบประเมินพฤติกรรมให้มีความเที่ยงตรง
2. ระยะการทดลอง ดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการทดลอง วันละ 30 นาที ทุกวันจันทร์ – พุธ – ศุกร์ เวลาประมาณ 9.00 – 9.30 น. เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
 - 2.2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมเด็กออกทิสติกในสัปดาห์ที่ 1, 3, 5 และ 7
 - 2.3 ผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรมเด็กออกทิสติกในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้การทดลอง เป็นโปรแกรมฝึกการเต้นบัลเล่ต์ คัดเลือกกิจกรรมมาจากกระบวนการทำในหลักสูตรของสถาบัน รอยัล อคาเดมิ ออฟ แด็นซ์ (Royal Academy of Dance. 2005: Online) มาจำแนกตามลักษณะของการเต้น จัดทำแผนการจัดกิจกรรมฝึกเต้นบัลเล่ต์ ให้เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ฟังพอใจของผู้เรียนและส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับสภาพพฤติกรรมของเด็กออกทิสติก โดยกิจกรรมในแต่ละครั้งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอบอุ่นร่างกาย (Warm up)

ขั้นที่ 2 การเต้นโดยใช้ท่าเต้นแบบนั่งอยู่ที่พื้น ประกอบด้วย

1. ท่าออกกำลังกายเท้า (Exercise for Feet)
2. ท่าออกกำลังกายมือ (Exercise for Hands)
3. ท่าออกกำลังกายขา (Exercise for Legs)

ขั้นที่ 3 การเดินโดยใช้ท่าเดินแบบยืนอยู่กับที่ ประกอบด้วย

1. ท่าย่อครึ่งหนึ่ง (Demi-Plie's)
2. ท่าชี้และปิด (Point and Close)
3. ท่ากระโดดแบบเท้าคู่ (Bounces)
4. ท่าโค้งคำนับ (Reverence)

ขั้นที่ 4 การเดินโดยใช้ท่าเดินแบบเคลื่อนไหรรอบห้อง ประกอบด้วย

1. ท่าเดินแบบชี้เท้า (Walking with Stretched Feet)
2. ท่ากระโดดไปด้านข้าง (Gallops Sideways)
3. ท่าเหวี่ยงตัว (Swaying)

ขั้นที่ 5 การคลายกล้ามเนื้อ (cool down)

การหาคุณภาพโปรแกรมการฝึกเต้นบัลเล่ต์ โดยการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม

แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบศึกษาต่อเนื่อง (Longitudinal Time Series Design) มีแผนภาพ ดังนี้

$X_1 X_2 X_3 Y_1 X_4 X_5 X_6 Y_2 \dots\dots\dots Y_7 X_{22} X_{23} X_{24} Y_8$

ความหมายของสัญลักษณ์

$X_1, X_2 \dots X_{24}$ คือ การดำเนินกิจกรรมการเต้นบัลเล่ต์ในแต่ละครั้ง

$Y_1, Y_2 \dots Y_8$ คือ การสังเกตขณะทำการทดลองในแต่ละสัปดาห์

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 ถึงวันที่ 25 มีนาคม 2554 ปีการศึกษา 2553 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ประกอบด้วย

- 1.1 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
- 1.2 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ที่ทำการทดลองให้เหมาะสม
- 1.3 เลือกผู้ช่วยวิจัยในการใช้โปรแกรมการเต้นบัลเล่ต์ จำนวน 2 คน โดยได้รับการฝึกใช้โปรแกรมการเต้นบัลเล่ต์ จนมีความเข้าใจและสามารถดำเนินการได้อย่างดี
- 1.4 ฝึกผู้ช่วยวิจัยและผู้ปกครอง ในการสังเกตและบันทึกการประเมินพฤติกรรม เพื่อให้เข้าใจตรงกัน สามารถบันทึกแบบประเมินพฤติกรรมให้มีความเที่ยงตรง

2. ระยะการทดลอง ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการทดลอง วันละ 30 นาที ทุกวันจันทร์ – พุธ – ศุกร์ เวลาประมาณ 9.00 – 9.30 น. เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

2.2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมเด็กออกทิสติกในสัปดาห์ที่ 1, 3, 5 และ 7

2.3 ผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรมเด็กออกทิสติกในสัปดาห์ที่ 2, 4, 6 และ 8

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้การทดลอง เป็นโปรแกรมฝึกการเดินบัลเลต์ คัดเลือกกิจกรรมมาจากกระบวนการทำในหลักสูตรของสถาบัน รอยัล อคาเดมิ ออฟ แด็นซ์ (Royal Academy of Dance. 2005: Online) มาจำแนกตามลักษณะของการเดิน จัดทำแผนการจัดกิจกรรมฝึกเดินบัลเลต์ ให้เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานพึงพอใจของผู้เรียนและส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับสภาพพฤติกรรมของเด็กออกทิสติก โดยกิจกรรมในแต่ละครั้งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอบอุ่นร่างกาย (Warm up)

ขั้นที่ 2 การเดินโดยใช้ท่าเดินแบบนั่งอยู่ที่พื้น ประกอบด้วย

1. ท่าออกกำลังเท้า (Exercise for Feet)
2. ท่าออกกำลังมือ (Exercise for Hands)
3. ท่าออกกำลังขา (Exercise for Legs)

ขั้นที่ 3 การเดินโดยใช้ท่าเดินแบบยืนอยู่กับที่ ประกอบด้วย

1. ท่าย่อครึ่งหนึ่ง (Demi-Plie's)
2. ท่าชี้และปิด (Point and Close)
3. ท่ากระโดดแบบเท้าคู่ (Bounces)
4. ท่าโค้งคำนับ (Reverence)

ขั้นที่ 4 การเดินโดยใช้ท่าเดินแบบเคลื่อนไหวนรอบห้อง ประกอบด้วย

1. ท่าเดินแบบชี้เท้า (Walking with Stretched Feet)
2. ท่ากระโดดไปด้านข้าง (Gallops Sideways)
3. ท่าเหวี่ยงตัว (Swaying)

ขั้นที่ 5 การคลายกล้ามเนื้อ (cool down)

การหาคุณภาพโปรแกรมการฝึกเดินบัลเลต์ โดยการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสังเกตพฤติกรรม ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านจิตใจ พฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่
 - 1.1 การเข้าร่วมฝึก
 - 1.2 การมีสมาธิ และมีความตั้งใจในการฝึก
 - 1.3 การร่วมกิจกรรมตามระยะเวลา
2. ด้านร่างกาย พฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่
 - 2.1 การทรงตัว และรักษาสสมดุลของร่างกาย
 - 2.2 ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ
 - 2.3 การยืดหยุ่นของร่างกาย
3. ด้านอารมณ์ พฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่
 - 3.1 การแสดงออกในลักษณะเป็นมิตร
 - 3.2 สีหน้า ท่าทาง มีความสุข สนุกสนาน ร่าเริง
 - 3.3 แสดงการสื่อสารโดยการมองสบตา
4. ด้านสังคม พฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่
 - 4.1 การมีมนุษยสัมพันธ์ ทักทายครูและเพื่อน
 - 4.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง และกฎระเบียบของห้องเรียน
 - 4.3 กล้าแสดงตนกับผู้อื่นที่ไม่คุ้นเคย

การหาคุณภาพแบบสังเกตพฤติกรรม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์ หลังจากนั้น ได้นำไปทดลองใช้นำร่องกับ เด็กออทิสติกก่อนการทดลองจริง โดยให้ผู้สอนกับผู้ปกครองใช้แบบสังเกตพฤติกรรมลองสังเกตพฤติกรรมของเด็กออทิสติก เพื่อดูความเข้าใจในการใช้ ความสอดคล้องของการประเมิน ระดับพฤติกรรม และการบันทึกพฤติกรรม

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. ด้านจิตใจ รายละเอียดพฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่
 - 1.1 การเข้าร่วมฝึก
 - 1.2 การมีสมาธิ และมีความตั้งใจในการฝึก
 - 1.3 การร่วมกิจกรรมตามระยะเวลา

มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติได้ครบทุกท่า	ให้คะแนนเท่ากับ	3
ปฏิบัติได้ 2 – 3 ท่า	ให้คะแนนเท่ากับ	2

ปฏิบัติได้ 1 ท่า ให้คะแนนเท่ากับ 1

2. ด้านร่างกาย รายละเอียดพฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่

2.1 การทรงตัว และรักษาสสมดุลของร่างกาย

2.2 ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ

2.3 การยืดหยุ่นของร่างกาย

มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

สามารถทรงตัวได้ครบทุกท่า ให้คะแนนเท่ากับ 3

สามารถทรงตัวได้ 2 – 3 ท่า ให้คะแนนเท่ากับ 2

สามารถทรงตัวได้ 1 ท่า ให้คะแนนเท่ากับ 1

3. ด้านอารมณ์ รายละเอียดพฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่

3.1 การแสดงออกในลักษณะเป็นมิตร

3.2 มีความสุข สนุกสนาน ร่าเริง

3.3 แสดงการสื่อสารโดยการมองสบตา

มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มีการสบตาและมีความสุข สนุกสนาน ครบทุกท่า ให้คะแนนเท่ากับ 3

มีการสบตาและมีความสุข สนุกสนาน 2 – 3 ท่า ให้คะแนนเท่ากับ 2

มีการสบตาและมีความสุข สนุกสนาน 1 ท่า ให้คะแนนเท่ากับ 1

4. ด้านสังคม รายละเอียดพฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่

4.1 การมีมนุษยสัมพันธ์ ทักทายครูและเพื่อน

4.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง และกฎระเบียบของห้องเรียน

4.3 กล้าแสดงตนกับผู้อื่นที่ไม่คุ้นเคย

มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

สามารถเดินบัลเลต์ได้ครบ 30 นาที ให้คะแนนเท่ากับ 3

สามารถเดินบัลเลต์ได้ไม่น้อยกว่า 15 นาที ให้คะแนนเท่ากับ 2

สามารถเดินบัลเลต์ได้น้อยกว่า 15 นาที ให้คะแนนเท่ากับ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอข้อมูล

1. คะแนนพฤติกรรมที่ผู้ฝึก 3 คนสังเกต นำมาหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของเด็กแต่ละคน

2. คะแนนพฤติกรรมที่ผู้ปกครองสังเกตเด็กของตนเอง ใช้ตามที่บันทึกมา

3. นำคะแนนผลการสังเกตพฤติกรรมแต่ละสัปดาห์ ไปแสดงเป็นแบบกราฟเส้นอย่างต่อเนื่อง

ในแต่ละด้านของพฤติกรรม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติก จำนวน 3 คน มีลักษณะ ดังนี้

คนที่ 1

เป็นเด็กผู้หญิงอายุ 10 ปี รูปร่างอ้วนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ รับประทานอาหารได้เอง แต่งกายได้เอง แต่ยังติดกระดุมเองไม่ได้ พูดเป็นประโยคได้ สามารถปฏิบัติตามได้ ลักษณะพฤติกรรมคือ สมาธิสั้น มีอารมณ์ฉุนเฉียว เมื่อไม่พอใจ การเคลื่อนไหวไม่คล่องแคล่ว ทำทางเดิน หรือการวิ่งดูแปลก การหยิบจับช้อนไม่

คนที่ 2

เป็นเด็กผู้หญิงอายุ 8 ปี รูปร่างอ้วนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ รับประทานอาหารได้เอง แต่งกายได้เอง มีความบกพร่องทางการพูด จะพูดในเรื่องที่ตนเองสนใจ หมกมุ่น คิดสิ่งของบางอย่าง ชอบ หมุนตัวไปรอบๆ ถ้าขัดใจจะแสดงออกทางสีหน้า จะอาละวาดแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่ค่อยพูดจากับผู้อื่น แขนกับขาไม่มีแรง

คนที่ 3

เป็นเด็กผู้หญิงอายุ 7 ปี รูปร่างผอมสามารถช่วยเหลือตัวเองได้พอสมควร แต่งกายง่ายๆ ได้ เช่น สวมเสื้อยืดคอกลม ยังติดกระดุมเองไม่ได้ พูดได้เป็นคำๆหรือประโยคสั้นๆ 2 – 3 คำ ฟังคำสั่งง่ายๆ เข้าใจ พฤติกรรมการเดินโยกตัวไปมา เอนตัวไปหน้าและหลัง ลักษณะของแขนจะงอประมาณ 60 องศา มีอารมณ์ตื่นเต้น ถ้ารู้สึกสนุกจะมีอาการกัดมือตัวเอง และสะบัดมือ ขาอ่อนแรง ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง ไม่ยอมสบตากับผู้ที่คุยด้วย

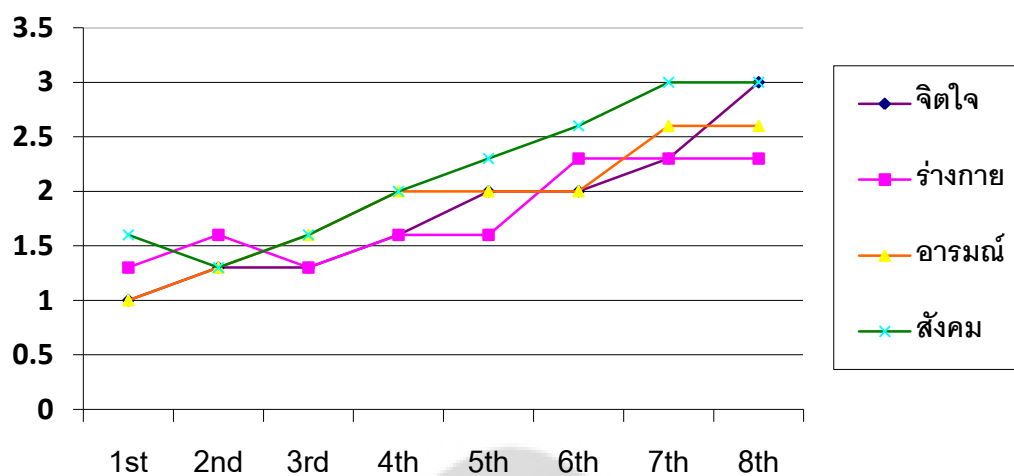
ผลการบันทึกพฤติกรรม

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกตพฤติกรรมของเด็กทั้ง 3 คน สัปดาห์ละครั้ง สลับกับผู้ปกครอง แล้ว บันทึกอย่างต่อเนื่อง ตามตาราง 1 ผลการสังเกตพฤติกรรมทั้ง 8 ครั้ง ของเด็กออทิสติกทั้ง 3 ปรากฏตาม ตาราง 1 ซึ่ง พบว่าพฤติกรรมทั้ง 3 คน สูงขึ้นดังภาพประกอบ 12, 13 และ 14

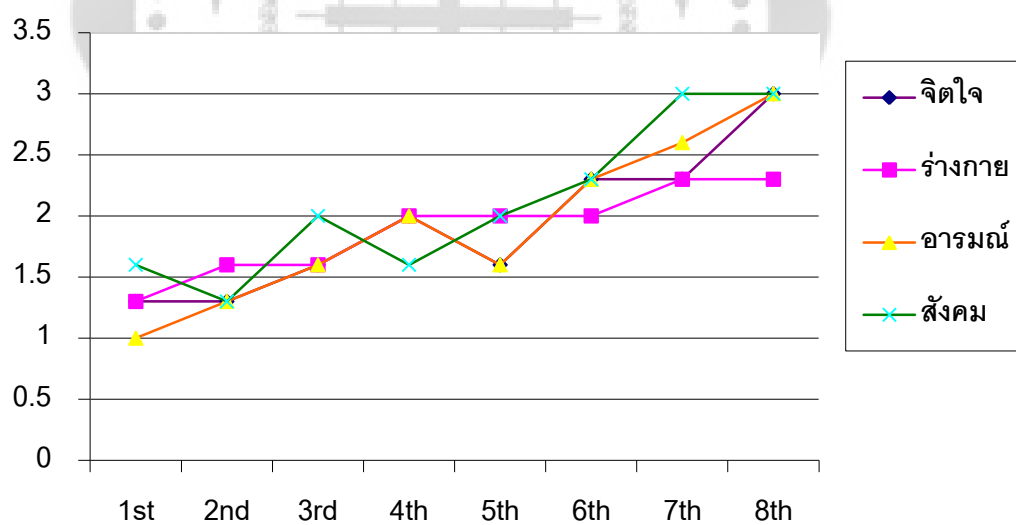
ตาราง 1 พฤติกรรมด้านต่างๆ ของเด็กออทิสติก

พฤติกรรม	สัปดาห์ที่							
	1	2	3	4	5	6	7	8
คนที่ 1								
ด้านจิตใจ	1.0	1.3	1.3	1.6	2.0	2.0	2.3	3.0
ด้านร่างกาย	1.3	1.6	1.3	1.6	1.6	2.3	2.3	2.3
ด้านอารมณ์	1.0	1.3	1.6	2.0	2.0	2.0	2.6	2.6
ด้านสังคม	1.6	1.3	1.6	2.0	2.3	2.6	3.0	3.0
คนที่ 2								
ด้านจิตใจ	1.3	1.3	1.6	2.0	1.6	2.3	2.3	3.0
ด้านร่างกาย	1.3	1.6	1.6	1.6	2.0	2.0	2.3	2.3
ด้านอารมณ์	1.0	1.3	1.6	2.0	1.6	2.3	2.6	3.0
ด้านสังคม	1.6	1.3	2.0	1.6	2.0	2.3	3.0	3.0
คนที่ 3								
ด้านจิตใจ	1.0	1.6	1.6	2.0	2.3	2.0	2.6	3.0
ด้านร่างกาย	1.3	1.0	1.6	1.3	2.3	2.3	2.6	3.0
ด้านอารมณ์	1.6	1.3	1.6	2.0	2.0	2.6	2.6	3.0
ด้านสังคม	1.0	1.0	1.3	1.6	1.6	2.3	2.3	2.6

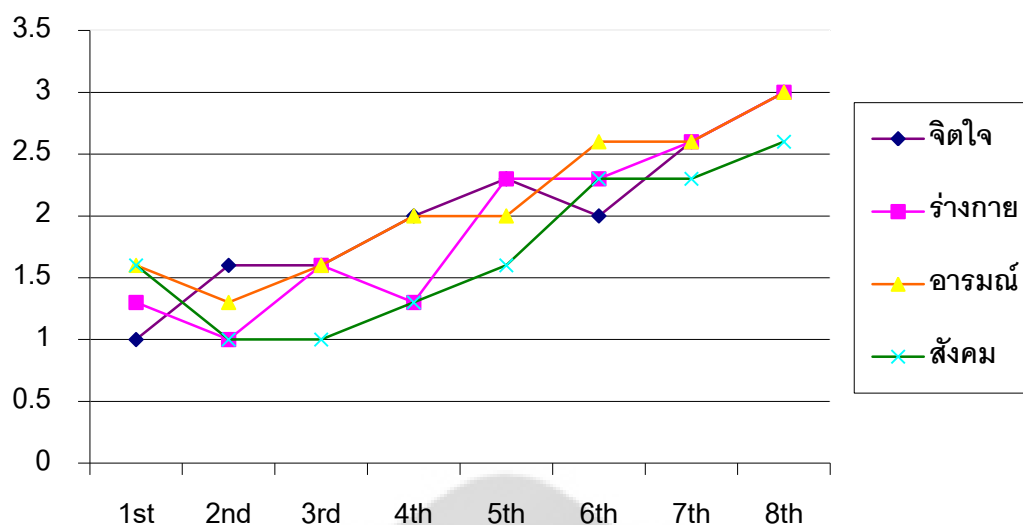
จากตาราง 1 เมื่อนำข้อมูลไปแสดงเป็นกราฟเส้นเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่อง พบว่า พฤติกรรมของเด็กออทิสติก เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นทุกด้าน ดังภาพ

ภาพประกอบ 12 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของเด็กออทิสติกคนที่ 1

ภาพประกอบ 13 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของเด็กออทิสติกคนที่ 2

ภาพประกอบ 14 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของเด็กออทิสติกคนที่ 3

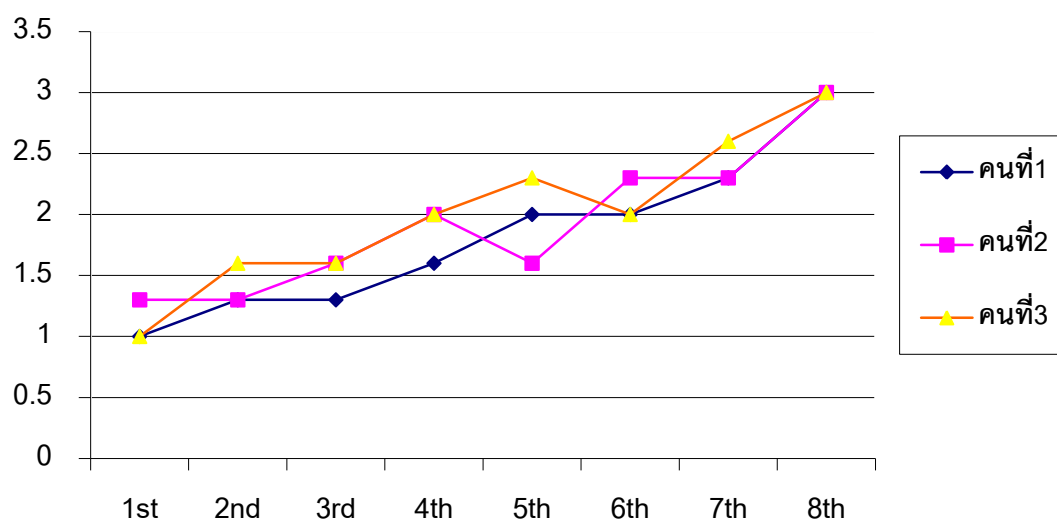
จากตาราง 1 และภาพ 12-14 แสดงให้เห็นว่า เด็กออทิสติกทั้ง 3 คน มีพฤติกรรมด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นทุกด้าน และจะสังเกตได้ว่าความเปลี่ยนแปลงในช่วงแรกๆ ยัง ขึ้นๆ ลงๆ แต่หลังจากสัปดาห์ที่ 6 ทุกด้านมีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งหมด

เมื่อนำพฤติกรรมแต่ละด้านของทุกคนมาเปรียบเทียบกัน พบว่าเด็กออทิสติกทั้ง 3 คน มี พฤติกรรมแต่ละด้านดีขึ้น แตกต่างกันดังตาราง 2 ภาพประกอบ 15 16 17 และ 18

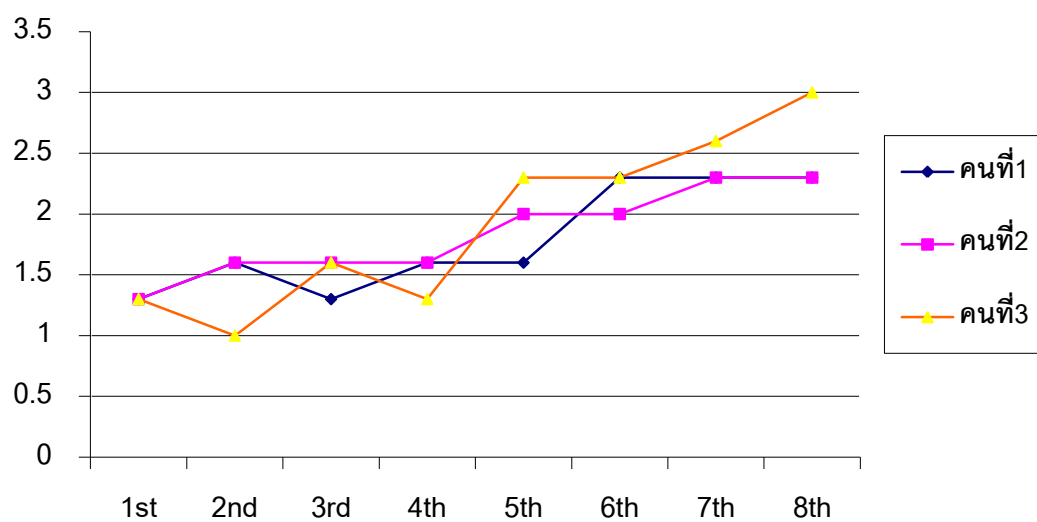
ตาราง 2 พฤติกรรมด้านต่างๆ ของเด็กออทิสติก

พฤติกรรม	สัปดาห์ที่							
	1	2	3	4	5	6	7	8
ด้านจิตใจ								
คนที่ 1	1.0	1.3	1.3	1.6	2.0	2.0	2.3	3.0
คนที่ 2	1.3	1.3	1.6	2.0	1.6	2.3	2.3	3.0
คนที่ 3	1.0	1.6	1.6	2.0	2.3	2.0	2.6	3.0
ด้านร่างกาย								
คนที่ 1	1.3	1.6	1.3	1.6	1.6	2.3	2.3	2.3
คนที่ 2	1.3	1.6	1.6	1.6	2.0	2.0	2.3	2.3
คนที่ 3	1.3	1.0	1.6	1.3	2.3	2.3	2.6	3.0
ด้านอารมณ์								
คนที่ 1	1.0	1.3	1.6	2.0	2.0	2.0	2.6	2.6
คนที่ 2	1.0	1.3	1.6	2.0	1.6	2.3	2.6	3.0
คนที่ 3	1.6	1.3	1.6	2.0	2.0	2.6	2.6	3.0
ด้านสังคม								
คนที่ 1	1.6	1.3	1.6	2.0	2.3	2.6	3.0	3.0
คนที่ 2	1.6	1.3	2.0	1.6	2.0	2.3	3.0	3.0
คนที่ 3	1.0	1.0	1.3	1.6	1.6	2.3	2.3	2.6

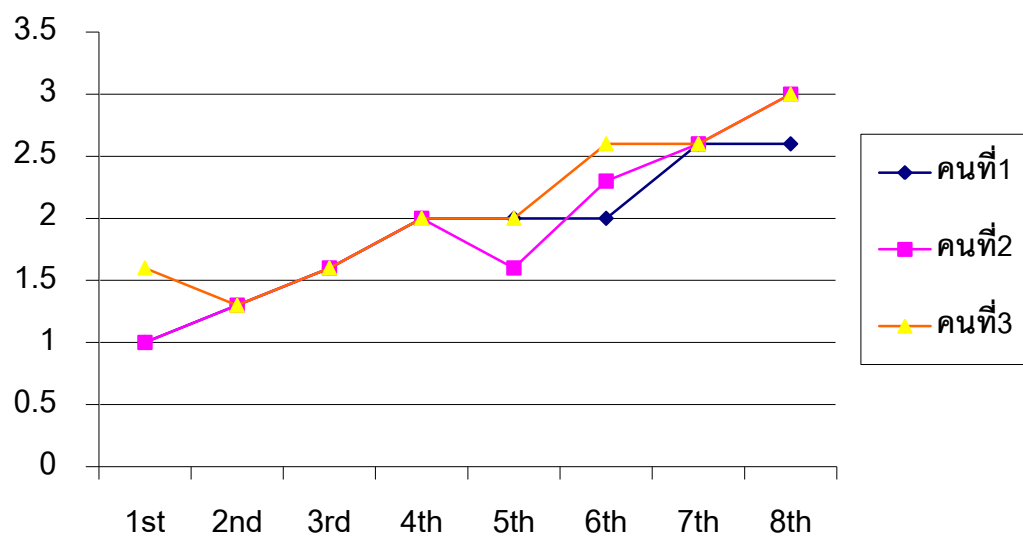
จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปแสดงเป็นกราฟเส้นเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่อง พบว่า พฤติกรรมของเด็กออทิสติก เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นทุกด้าน ดังภาพประกอบ

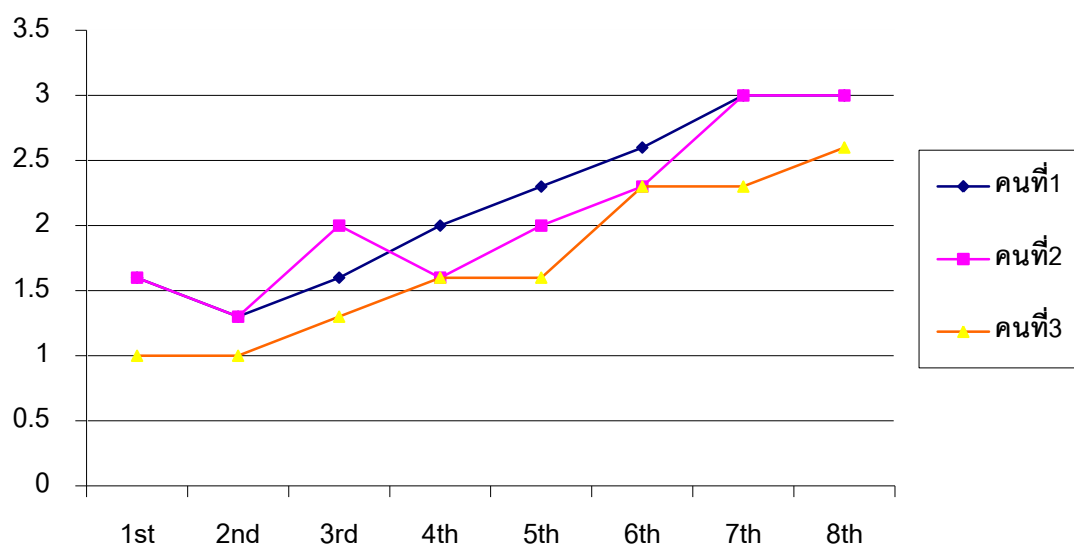
ภาพประกอบ 15 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านจิตใจ ของเด็กออทิสติก

ภาพประกอบ 16 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านร่างกาย ของเด็กออทิสติก

ภาพประกอบ 17 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านอารมณ์ ของเด็กออทิสติก

ภาพประกอบ 18 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านอารมณ์ ของเด็กออทิสติก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของการฝึกเดินบัลเล่ต์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็กออทิสติก สรุปผลได้ ดังนี้

ผลการวิจัย

สรุปได้ว่า การฝึกเดินบัลเล่ต์ ส่งผลให้เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมสูงขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการฝึกเดินบัลเล่ต์ให้แก่เด็กออทิสติก สามารถพัฒนาพฤติกรรมทั้ง 4 ด้านให้ดีขึ้นได้ นั้น เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับสร้อยสุดา วิทยากร (2544) ที่กล่าวว่า การบำบัดรักษาอาการของเด็กออทิสติกนั้นสามารถปฏิบัติได้ โดยกิจกรรมบำบัด เพื่อพัฒนาการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งจะส่งผลไปสู่การมีสมาธิในการทำกิจกรรม การควบคุมความตั้งใจ ความมีคุณค่าในตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ คาร์เมลี (Carmeli; et al. 2009) ที่พบว่า กลุ่มคนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ได้รับ โปรแกรมออกกำลังกาย มีคะแนนคุณภาพชีวิตดีขึ้น 50% ซึ่งเคยศึกษาพบว่า มีการพัฒนา Self-concept (Carmeli; et al. 2005) และงานของ เฮลเลอร์ ไชส์ และ รีมเมอร์ (Heller, Hsieh; & Rimmer. 2004) พบว่า กิจกรรมช่วยพัฒนาคะแนน Self-efficacy 16% นอกจากนี้ยังส่งผลต่อสุขภาพทั่วไปด้วย (Carmeli, Kessel; et al. 2002) ดังนั้น ผู้มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถใช้การออกกำลังกายมาช่วยได้ (Bartlo; & Klein. 2011: 220) เนื่องจากผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีอัตราการมีกิจกรรมทางกายน้อยกว่าคนปกติ (Temple; Frey; & Stanish. 2006; Bartlo; & Klein. 2011: 220; citing Williams; & McCubbin. 2002) กิจกรรมทางกายจึงเป็นตัวแปรเดียวที่มีผลสูงสุดในการพัฒนาสุขภาพ (Robertson; et al. 2000) โดยเฉพาะกิจกรรมทางนันทนาการที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานและผ่อนคลายจากสภาวะความเครียด จะก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม (กรณีการไวยสุรา. 2549: 7 – 9) เช่นเดียวกับสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (2549: ออนไลน์) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อและส่งเสริมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถช่วยสร้างประชากรให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเต้นบัลเล่ต์ มาสร้างเป็นโปรแกรมฝึกโดยนำลักษณะการเต้นบัลเล่ต์ ทั้ง 3 ลักษณะ คือ 1) การเต้นบัลเล่ต์แบบนั่งอยู่ที่พื้น 2) การเต้นบัลเล่ต์แบบยืนอยู่กับที่ 3) การเต้นบัลเล่ต์แบบเคลื่อนไหวรอบห้อง มาประยุกต์ให้เหมาะกับเด็กกลุ่มนี้ ทั้งนี้เนื่องจากโดยปกติเด็กกลุ่มนี้ มักมีกิจกรรมทางกายน้อยกว่าคนปกติ ทำให้ร่างกายอ่อนแอ การให้ฝึกเต้นจึงช่วยให้เด็กได้ออกกำลังกายไปในตัว ส่งเสริมให้มีการพัฒนากล้ามเนื้อมัดต่างๆ ให้แข็งแรง เมื่อกล้ามเนื้อแข็งแรงก็จะสามารถควบคุมการทรงตัวได้ดีตามไปด้วย อีกทั้งโปรแกรมนี้นั้นในแต่ละครั้งจะมีท่าที่เริ่มจากง่ายๆ คือนั่งอยู่กับที่ก่อนแล้วจึงเพิ่มความยากขึ้น โดยใช้ทำขึ้น จากนั้นก็มีการเคลื่อนไหวที่ไปรอบๆ และทำอย่างนี้ซ้ำๆ ซึ่งก็เหมาะสมกับเด็กกลุ่มนี้ ที่ชอบทำอะไรซ้ำๆ อยู่แล้ว จึงเป็นการสนองความต้องการของเด็ก ทำให้เขารู้สึกว่าทำไปตามกิจวัตรของตน (The American Dance Therapy Association, 2001: Online) ผลก็คือเด็กมีความสุขและจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า เด็กหัวเราะและสนุกสนาน ในท่ากระโดดแบบเท้าคู่ (Bounces) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีท่วงทำนองเพลงที่สนุกสนาน ซึ่งการที่เด็กได้ระบายอารมณ์ออกมากับสิ่งที่ทำ ทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลงและยุติได้ (ผกา สัตยธรรม, 2545: 53) นอกจากนี้ การเต้นบัลเล่ต์ ต้องมีสมาธิในการจดจำท่าเต้นและนับจังหวะตามเสียงดนตรีจึงเป็นการฝึกสร้างสมาธิให้กับเด็กออทิสติกได้ด้วย

ผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาส่วนใหญ่เดินทางไม่สะดวกจึงมักต้องอยู่กับบ้าน คนที่จะดูแลด้านสังคมได้ก็คือครอบครัว (Messent et al. 1999) ซึ่งมีขอบเขตจำกัดเฉพาะ ดังนั้นการได้มาฝึกเต้นบัลเล่ต์กับเพื่อนๆ จึงก่อให้เกิดการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลที่นอกเหนือจากครอบครัว มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็ก ทั้งการใช้คำพูด และการจับประครองของครูในการสอนการเต้นบัลเล่ต์ และได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัวอื่นๆ ในสังคม ซึ่งแบบอย่างที่เราได้เห็นในสภาพของสังคม ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง ครู หรือบุคคลอื่นๆ ต่างก็มีอิทธิพลในการแสดงพฤติกรรมของเด็กเป็นอย่างมาก (พัชรา พุ่มพชาติ, 2535: 32) และการที่เด็กได้มาฝึกด้วยกัน ก็จะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมทักษะทางสังคมด้านการเล่นร่วมกับเพื่อน ด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มต่างๆ (กัลยาณี อินตะสิน, 2550)

จึงสรุปได้ว่ากิจกรรมการเต้นบัลเล่ต์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กออทิสติกได้ทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เด็กออทิสติก มีลักษณะพฤติกรรมที่แตกต่างจากเด็กปกติ ระหว่างจัดกิจกรรมครูจึงต้องควบคุมอารมณ์ ควรพูดด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ห้ามโวยวายหรือดูนักเรียนด้วยความรุนแรง เพื่อลดอารมณ์รุนแรงก้าวร้าวของเด็กลง

2. จากกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กออทิสติก พบว่า มีขึ้นๆ ลงๆ จนถึงสัปดาห์ที่ 6 ที่มีความคงที่และแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น ผู้ที่จะนำกิจกรรมการเดินบัลเล่ต์ไปจัดเป็นหลักสูตรเสริมสำหรับแก้พฤติกรรมของเด็ก ควรใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 6 สัปดาห์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. กิจกรรมการเดินบัลเล่ต์ครั้งนี้ แยกทำเฉพาะเด็กกลุ่มออทิสติก ซึ่งได้ดี ดังนั้นควรนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีการเรียนร่วมกับเด็กปกติ เพื่อไม่ต้องแยกเด็กออกมาจากสังคมเดิม และทำต่างๆ ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการฝึกทั้งเด็กออทิสติกและเด็กปกติ
2. ครั้งนี้ศึกษาโดยใช้เด็กกลุ่มเดียว ซึ่งผลที่ได้มีอาจยืนยันได้ว่าปราศจากจากผลพัฒนาการตามปกติของเด็ก จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกิจกรรมการเดินบัลเล่ต์กับกิจกรรมอื่นหรืออาจมีกลุ่มควบคุมเพื่อจัดอิทธิพลแทรกซ้อนอื่นๆ ให้ได้ชัดเจน
3. การวิจัยครั้งนี้ ใช้เฉพาะแบบสังเกตที่ประยุกต์ให้ง่ายสำหรับผู้สังเกต ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจนำเครื่องมือวัดทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจน น่าเชื่อถือมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ ไวยสุรา. (2549). ศึกษาปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของพนักงานสายการผลิต บริษัทในเครือเซ็นทรัลมาร์เก็ตติ้งกรุ๊ป. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรวิภา สรรพกิจจานง. (2532). ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์แบบขั้นนำและแบบอิสระ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2543). สุขภาพจิตดีด้วยอีคิว. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต.
- . (2543). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต.
- กรุณา ญาณวินิจัย. (2545). ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางศอกาน สติปัญญาระดับเรียนได้อ่อนชั้นปฐมวัยโดยใช่อากิจกรรมสรวงสรรค์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กันตรัตน์ ไพรินทร์. (2546). การศึกษาความสามารถในการรู้คิดและการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กออทิสติก โดยใช้กิจกรรมศิลปะ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กัลยาณี อินตะสิน. (2550). การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยจากการจัดกิจกรรม เคลื่อนไหวประกอบการเล่นเกม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กานดา ไต้ถม. (2551). กิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กพิเศษระดับปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาคการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2538). การฝึกปฏิบัติในคลินิก. วารสารการศึกษาพยาบาล. 6(1).
- แก้วตา บุญผะเวศ. (2548). ความคงทนในการจำคำศัพท์ของเด็กออทิสติกระดับอนุบาลจากการฝึกโดยใช้ กิจกรรมเกม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณิงนิจ ไซยลังการณ. (2546). การเรียนรู้และความคงทนในการจำคำศัพท์ของเด็กออทิสติกที่ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สอนเสริม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

จอม ชุมช่วย. (2545). เด็กออทิสติก. ใน เอกสารประกอบในการบรรยาย ณ ห้องประชุมการศึกษาพิเศษ.

สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. ถ่ายเอกสาร

ชาติรี วิฑูรชาติ. (2540). ออทิสซึม. *กุมารเวชศาสตร์ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วพิมพ์.

----- . (2546). ออทิสซึม. *กุมารเวชศาสตร์ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วพิมพ์

----- . (2546). ออทิสซึม. *หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคล*

ออทิสติก. Retrieved from <http://www.autismthaiprents.org.interesting/academicoo2.html>.

ชาธิณี หว่าจัน. (2548). การศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกในชั้นเรียนร่วมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากกิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ชุติกานต์ พินณกุล; และ รินบุญ นุชน้อมบุญ. (2545). การศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็กออทิสติกกับการออกแบบ

และการจัดกิจกรรมศิลปะ. ใน เอกสารประกอบรายงานวิชาทัศนศิลป์สำหรับการศึกษาพิเศษ.

กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ชูชีพ เขียวพัฒน์. (2543). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.

ญาดา ชงธรรมรัตน์. (2549). ผลของโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

พื้นฐานเด็กปฐมวัยออทิสติก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดุษฎี ชุมสาย, ม.ล. (2506). *การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: คณะวิชาวิจัย

วิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

เดือนดา นาควิเชียร. (2548). *นันทนาการโลกแห่งการเรียนรู้ของเด็ก*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและ

พัสดุภัณฑ์.

บรรเทง เกิดปรำงค์; และ เฉลยญา เขียวระนัย. (2540). *พลศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ □ ส □ งเสริมวิชาการ.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ □. (2527). *การทดสอบอิงเกณฑ์ □: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนส

ไตร □.

----- . (2545). *การวัดประเมินการเรียนรู้ (การวัดประเมินแนวใหม่)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญล้อม ค้วงวิเศษ. (2550). *การศึกษาความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติกที่ได้รับการสอน*

โดยหนังสือการ์ตูน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประภาพรณ เอี่ยมสุภานิต. (2548). การปลูกฝังพฤติกรรมการบริโภคให้กับเด็กปฐมวัย. *วารสารการศึกษา*

ปฐมวัย. 9(2): 37 – 41.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2523). ศิลปะกับชีวิตประจำวันของเด็ก. *คู่มือจัดการแสดงศิลปะเด็กแห่ง*

- ประเทศไทย ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเพาะช่าง.
ผกา สัตยธรรม. (2545). สุขภาพจิตเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับแก้ไขปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
-----, (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว
-----, (2546). การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- , (2551). กิจกรรมการฝึกทักษะเด็กออกการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว (*Single Subject Design*). กรุงเทพฯ: เจ.เอ็น.ที.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น = *Introduction to mental health*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรจิตร ธนจิตรศิริพงศ์. (2543). ผลการใช้ศิลปะบำบัดร่วมกับการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎี พิจารณาเหตุผลและอารมณ์เพื่อพัฒนาความรู้คิดและอารมณ์ของเยาวชนในสถานฝึกอบรมบ้านกรุณาสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. ปรินญาณพันธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรา พุ่มพชาดิ. (2535). อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย. วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 24(1): 31 – 41.
- พิณธร ปรัญญานุสรณ์. (2546). แรงจูงใจในการเรียนบัลเล่ต์. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข ลิมศิลา. (2542). เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับออทิสซึม. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
-----, (2545). ออทิสซึมในประเทศไทยจากตำราสู่ประสบการณ์. ใน เอกสารประกอบบรรยายพิเศษการประชุมระดับชาติเรื่อง ครู หมอ พ่อแม่ : มติการพัฒนาศักยภาพของบุคคลออทิสติก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
-----, (2540). การวินิจฉัยโรคออทิสซึม. สมุทรปราการ: โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์.
- ภัทราภรณ์ หุ่นปันคำ; และ คะนิงนิช ไชยลังการณ. (2546). อุปสรรคและความต้องการการช่วยเหลือในการดูแลเด็กออทิสติก. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รจเรข แสงนิล. (2548). การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาในการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจสำหรับเด็กออทิสติก. ปรินญาณพันธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
- รุ่งนภา ทรัพย์สุพรรณ. (2546). การศึกษาผลของกิจกรรมกระตุ้นการรับรู้ลึกและการเคลื่อนไหวโดย

- ครอบครัวที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของเด็กออทิสติก. ปรินูณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- . (2543). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 วันเพ็ญ บุญประกอบ;และคณะ. (2537). กลุ่มอาการ โชมโมโสม เอกซ์ เปราะ. *วารสารสารศิริราช*. 46: 218 – 224.
 ศิริพร สุริยา. (2548). การศึกษาความสามารถในการสบตาของเด็กออทิสติก ระดับชั้นอนุบาลจากการใช้
 กิจกรรมประสาทรับรู้ร่วมกันและการเสริมแรงทางบวก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2542). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 สร้อยสุดา วิทยากร. (2544). กรอบอ้างอิงการผสมผสานความรู้สึกละเอียดของสมอง (The Sensory Integrative
 Frame of Reference). ใน *ครอบครัว: กิจกรรมบำบัดเด็ก*. บรรณาธิการ โดย วิไลวรรณ มณีจักร;
 และคนอื่นๆ. หน้า 47 – 124. เชียงใหม่: คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สันติภาพ ไชยวงศ์ เกียรติ. (2547). *ออทิสติก*. Retrieved from <http://www.elb-one.com>.
- สำนักงานพัฒนาการศึกษาและนันทนาการ. (2549). องค์ความรู้ด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา.
 สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2553, จาก http://www3.osrd.go.th/km_osrd.html.
- สุจิริน เข็นสวัสดิ์. (2548). การศึกษาทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติกจากการสอน โดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร.
 ปรินูณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณิ บุญเพ็ง. (2533). การสอนบัลเล่ต์ขั้นพื้นฐานแก่เด็กวัย 6-12 ปี. วิทยานิพนธ์ ศิลปกรรมศาสตร-
 มหบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุริยา พันธูชา. (2537). *ลีลาการเคลื่อนไหวของบัลเล่ต์คลาสสิก*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต.
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อารมณ นาวากาญจน์. (2541). ใน *เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมสันตนาการ*. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุ้นเรือน คล้ายทรัพย์. (2548). การศึกษาความเข้าใจภาษาของเด็กออทิสติกวัยก่อนเรียน โดยใช้การสื่อสาร
 ทางเลือก. ปรินูณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Bartlo, P.; & Klein, P.J. (2011). Physical Activity Benefits and Needs in Adults with Intellectual
 Disabilities : Systematic Review of the Literature. *American Journal on Intellectual and
 Developmental Disabilities*. 116(3): 220 – 232.
- Carmeli, E.; Kessel, S. ; Coleman, R. ; & Ayalon, M. (2002). Effects of a Treadmill Walking Program
 on Muscle Strength and Balance in Elderly People with Down Syndrome. *Journals of*

Gerontology. Series A. Biological Sciences and Medical Sciences. 57: M106 – M110.

- Carmeli E.; Barak, S.; Morad, M.; & Kodesh, E. (2009). Physical Exercises can Reduce Anxiety and Improve Quality of Life among Adults with Intellectual Disability. *International Sport Med Journal.* 10: 77 – 85.
- Carmeli, E.; Zinger-Vaknin, T.; Morad, M.; & Merrick, J. (2005). Can Physical Training have an Effect on well-being in Adults with Mild Intellectual Disability. *Mechanisms of Ageing and Development.* 126: 299 – 304.
- Dangle, R.F. (1989). Anger Control Training for Adolescents in Residential Treatment Special issue : Empirical Research. In *Behavioral social Work - Behavior Aodi Picaiton.* pp. 447 – 458. New York: Plenum Press.
- Dodd, Craig. (1980). *A Young Person's Guide to the Ballet.* Great Britain: W & J Mackay Limited, Chatham.
- Freeman, Linton C. (1978). Segregation in Social Networks. *Sociological Methods and Research.* 6(4):411 – 429.
- Glover, J. A.; Bruning, R. H.; & Filbeck, R.W. (1983). *Educational Psychology : Principles and Applications.* Boston: Little, Brown.
- Gochman, D. S. (1988). *Health Behavior.* New York: Plenum Press.
- Graziano, M.A. (2002). *Developmental Disabilities.* Boston: Allyn & Bacon.
- Heller, T.; Hsieh, K.; & Rimmer, J. H. (2004). Attitudinal and Psychosocial Outcomes of a Fitness and Health Education Program on Adult with Down Syndrome. *American Journal on Mental Retardation.* 109: 175 – 185.
- Kazdin. A.E. (1982). *Bahavior Modification in Applied Setting.* Illinois: The Dorsy Press.
- Kern, L.; Koegel; et al. (1982). The Effects of Physical Exercise on Self-stimulation and Appropriate Responding in Autistic Children. *Journal of Autism and Developmental Disorder.* 12: 399 – 419.
- Kirstein, Lincoln. (1998). *The Classic Ballet.* Florida: University Press of Florida.
- Longman. (1983). *Longman Dictionary of American English.* New York: Albert Lorenz.
- Margaret, J. Briggs-Gowan. (2008). *Social-Emotional Screening Status in Early Childhood Predicts Elementary School Outcomes.* Retrieved July 10, 2008, from <http://www.pediatrics.org>
- Messent, P. R.; Cooke, C. B.; & Long, J. (1999). Primary and Secondary Barriers to Physically Active

Healthy Lifestyles for Adults with Learning Disabilities. *Disability and Rehabilitation*. 21: 409-419.

National Institute of Mental Health. (2004). Retrieved April 17,2004, from <http://www.minh.nim.gov/Publicat/autism.cfm>.Retricved.

Pieanglo, R. (2003). *The Special Educator's Books of List*. 2nd ed. San Francisco: John Wiley and Research Methods in Psychology : United State of American. Jossey-Bass Publication.

Robertson, J.; Emerson, E.; Gregory, N.; Hatto, C.; Turnur, S.; Kessissoglou, S.; & Hallam, A. (2000). Lifestyle Related Risk Factors for Poor Health in Residential Settings for People with Intellectual Disabilities. *Research in Developmental Disabilities*. 21: 469 – 486.

Rosenthal-Malek, A.; & Mitchell, S. (1997). Brief Report : The Effects of Exercise on the Self-Stimulating Behaviors and Positive Responding of Adolescents with Autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*. 27(2): 193 – 202.

Royal Academy of Dance. (2005). Retrieved August 28, 2005, from <http://www.adta.org.uk>.

Sally, J. Rojers. (2000, October). Interventions that Facilitate Socialization in Children with autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*. 30(5): 399 – 409 .

Siegel, B. (1996). *The Word of the Autistic Child : Understanding and Teaching Autistic Spectrum Disorders*. New York: Oxford University Press.

Tawney, J.W.; & Gast, D.L. (1984). *Single Subject Research in Special Education*. Upper Saddle River. New Jersey: Merrill/Prentice Hall.

Temple, V. A.; Frey, G. C.; & Stanish, H. I. (2006). Physical Activity of Adults with Mental Retardation : Review and Research Needs. *American Journal of Health Promotio*. 21: 2 – 12.

The American Dance Therapy Association. (2001). *Ballet and Autism*. Retrieved December 20, 2004, from <http://www.adta.org.uk>

Wasung,Stanley. (1975). *Relationship between Juvenile Delinquency I.Q. and School Correlates in Reading and Mathematics*. *Dissertation Abstracts International*. p. 717.

Yilmaz; et al. (2004, July). Effects of Swimming Training on Physical Fitness and Water Orientation in Autism. *Pediatrics International*. 46: 624-626.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ช่วยผู้วิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบบันทึกพฤติกรรม

อาจารย์ ดร.พิชิต เมืองนาโพธิ์

อาจารย์

ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะพลศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นายชลอศักดิ์ ลักษณะวงษ์ศรี

นักจิตวิทยา คลินิก ชำนาญการ

สถาบันจิตเวชศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าพระยา

กรมสุขภาพจิต

นางสาวเนตรทิพย์ วิเชียร

ครูการศึกษาพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ

โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

นางสาวสุติมา คะเนนิต

ครูการศึกษาพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ

โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

นางสาวกัศุรีย์ ศรสงคราม

ครูสอนเต้นบัลเล่ต์

สถาบันบางกอกแดนซ์

ภาคผนวก ข

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเดินบัสเล่ต์
- แผนการจัดกิจกรรมการเดินบัสเล่ต์
- แบบบันทึกพฤติกรรม

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเต้นบัลเล่ต์

แผนการจัดกิจกรรมการเต้นบัลเล่ต์นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากเอกสารการสอน และศึกษาสภาพพฤติกรรมของเด็กออทิสติกอายุ 7 – 10 ปี ซึ่งข้อมูลที่ได้ สามารถนำมาจัดเป็นแผนการสอน ตามกลุ่มลักษณะการเต้นได้ดังต่อไปนี้

ลักษณะการเต้น ชื่อท่า

1. การเต้นบัลเล่ต์แบบนั่งอยู่ที่พื้นประกอบด้วย
 - 1.1 ท่าออกกำลังเท้า (Exercise for Feet)
 - 1.2 ท่าออกกำลังมือ (Exercise for Hands)
 - 1.3 ท่าออกกำลังขา (Exercise for Legs)
2. การเต้นบัลเล่ต์แบบยืนอยู่กับที่ประกอบด้วย
 - 2.1 ท่าย่อครึ่งหนึ่ง (Demi-Plie's)
 - 2.2 ท่าชี้และปิด (Point and Close)
 - 2.3 ท่ากระโดดแบบเท้าคู่ (Bounces)
 - 2.4 ท่าโค้งคำนับ (Reverence)
3. การเต้นบัลเล่ต์แบบเคลื่อนไหวรอบห้อง ประกอบด้วย
 - 3.1 ท่าเดินแบบชี้เท้า (Walking with Stretched Feet)
 - 3.2 ท่ากระโดดไปด้านข้าง (Galops Sideways)
 - 3.3 ท่าเหวี่ยงตัว (Swaging)

วัตถุประสงค์

1. สร้างบรรยากาศที่ทำให้เด็กมีความสุขและอยากเข้าร่วมกิจกรรม
2. เสริมสร้างกิจกรรมที่พึงประสงค์เพื่อพฤติกรรมในแต่ละด้าน

แผนการจัดกิจกรรมของการเต้นบัลเล่ต์

สัปดาห์ที่ 1 – 8

วิธีปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 การอบอุ่นร่างกาย (Warm up)

ขั้นที่ 2 การเต้น โดยใช้ท่าเต้นแบบนั่งอยู่ที่พื้น ประกอบด้วย

1. ท่าออกกำลังเท้า (Exercise for Feet)
2. ท่าออกกำลังมือ (Exercise for Hands)
3. ท่าออกกำลังขา (Exercise for Legs)

ขั้นที่ 3 การเต้น โดยใช้ท่าเต้นแบบยืนอยู่กับที่ ประกอบด้วย

1. ท่าย่อครึ่งหนึ่ง (Demi-Plie's)
2. ท่าชี้และปิด (Point and Close)
3. ท่ากระโดดแบบเท้าคู่ (Bounces)
4. ท่าโค้งคำนับ (Reverence)

ขั้นที่ 4 การเต้น โดยใช้ท่าเต้นแบบเคลื่อนไหวรอบห้อง ประกอบด้วย

1. ท่าเดินแบบชี้เท้า (Walking with Stretched Feet)
2. ท่ากระโดดไปด้านข้าง (Gallops Sideways)
3. ท่าเหวี่ยงตัว (Swaying)

ขั้นที่ 5 การคลายกล้ามเนื้อ (Cool Down)

ให้นักเรียนนั่งผ่อนคลายและพูดคุย

แบบบันทึกพฤติกรรม

ครั้งที่

สัปดาห์ที่

ชื่อเด็ก

วันที่สังเกต เวลาที่เริ่ม น. เวลาที่สิ้นสุด น.

ผู้สังเกต

1. พฤติกรรมด้านจิตใจ		บันทึกคะแนน		
ข้อที่	หัวข้อที่สังเกต	1	2	3
1	ร่วมเข้าฝึก			
2	มีสมาธิ ตั้งใจ			
3	ร่วมกิจกรรมตามระยะเวลา			

เกณฑ์การสังเกต

ครบทุกท่า = 3

ได้บ้างแต่ไม่ครบ = 2

ไม่เข้าหรือได้น้อย = 1

2. พฤติกรรมด้านร่างกาย		บันทึกคะแนน		
ข้อที่	หัวข้อที่สังเกต	1	2	3
1	การทรงตัวรักษาสสมดุลของร่างกาย			
2	การแข็งแรงของกล้ามเนื้อ			
3	การยืดหยุ่นของร่างกาย			

เกณฑ์การสังเกต

แสดงท่าเด่นโดยไม่เซเอียง = 3

มีการเซเอียงแต่ไม่ เกิน 2 ท่า = 2

มีการเซเอียง เกิน 3 ท่า = 1

3. พฤติกรรมด้านอารมณ์		บันทึกคะแนน		
ข้อที่	หัวข้อที่สังเกต	1	2	3
1	การแสดงออก			
2	สีหน้า			
3	แววตา			

เกณฑ์การสังเกต

สบตาและยิ้มแย้มในการฝึกทุกท่า = 3

เลือกที่จะฝึกเป็นบางท่า (มากกว่า 3 ท่าขึ้นไป) = 2

ทำท่าฝึกน้อยกว่า 3 ท่า = 1

4. พฤติกรรมด้านสังคม		บันทึกคะแนน		
ข้อที่	หัวข้อที่สังเกต	1	2	3
1	การมีมนุษยสัมพันธ์ ทักทายครูและเพื่อน			
2	การปฏิบัติตามคำสั่ง			
3	การรวมกลุ่มกับเพื่อน			

เกณฑ์การสังเกต

เข้ากับครูและเพื่อนได้ดี = 3

พยายามเข้าหาคนอื่น = 2

เก็บตัวไม่ยอมเข้าหากับคนอื่น = 1

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาว ภัทรวลัญชญ์ ณัฐธนพิพัฒ
วันเดือนปีเกิด	26 ธันวาคม 2520
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้จัดการสถาบันสอนเต้น (M AND BODY DANCE)
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	99/508 ถ.เสรีไทย แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนต้น สาขานาฏศิลป์สากล จาก วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาตอนปลาย สาขานาฏศิลป์สากล จาก วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540	คณะบริหาร สาขาการตลาด จาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
พ.ศ. 2554	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ